

EL APOCALIPSIS

Jesucristo Juārē i ūmū waaburire weredeā

1 ¹I papera pū Marīpū ĩgū mērōgā pūru iriburire Jesucristore wereri pū āārā. Jesucristoyarārē irire masĩdoregū ĩgūrē weredi āārīmĩ. Jesucristo sugū Marīpūre wereboegure iriudi āārīmĩ yure irire weredoregū. Yū Juan, Jesucristore moāboegū āārā. ²Irasirigu i pūgue āārīpereri yū ĩādeare, yū pédeare, Marīpūya kerere, Jesucristo yure weredeade gojáa.

³I pūgue gojaderosū waaburo, mērō dūyáa. I pūrē gajirārē buerāno usuyari bokarākuma. Marīpūya kerere i pūgue gojadeare buemakū pēduripírānode usuyari bokarākuma.

Juan su mojōma pere gaji mojō peru pērēbejari makārĩ marārē Jesucristore buremurārē gojādea

⁴Yū, musā Asiague āārīrārē su mojōma pere gaji mojō peru pērēbejari makārĩ marārē Jesucristore buremurārē gojáa. Marīpū musārē ōārō iritamuburo. Musārē ĩgū siñajārĩ sīrīrē opaka! Marīpū neōgoragueta āārīsiadi āārīmĩ. Dapagoradere āārīnīkōāmi. Pūruguedere irasūta āārīnīkōāgukumi. Opū doarogue doami. ĩgū diaye, Ōāgū deyomarīgū su mojōma pere gaji mojō peru pērēbejari turari^a opagū āārīmĩ. ĩgūde musārē ōārō iritamuburo. ⁵Jesucristode musārē ōārō iritamuburo. ĩgū Marīpūya kerere diayeta weregū āārīmĩ. ĩgū āārīpererā boanerā masāburi dupiyuro boadigue

masāpūroridi, neō dupaturi boabi āārīmĩ. Irasirigu, i ūmūgue āārīrā āārīpererā masaka oparārē doregū āārīmĩ. Marīrē maīgū ĩgūya dí béori merā marĩ ñerĩ iridea wajare taudi āārīmĩ. ⁶Irasirigu marīrē oparā āārīmakū iridi āārīmĩ. Irasū āārīmakū marīrē paía masakaya āārīburire Marīpūre sērēbosarā āārīmakū iridi āārīmĩ, ĩgū Paḡuyare iriburo, ārīgū. Irasirirā ĩgūrē: “Ōatarigu, āārīpererā nemorō turagu āārā mū”, ārĩ buremurā! Irasūta āārīburo.

⁷Musā ōārō pémasīka! Jesucristo ĩmīkāyeborigue dijarīgukumi. ĩgū dijarimakū, āārīpererā ĩārākuma. ĩgūrē curusague pábiatú wējēnerāde ĩārākuma. I ūmū marā āārīpereri buri marā, ĩgū aarimakū ĩārā, ĩgū ĩgūsārē wajamoāburire gūñarā, oerākuma. Irasūta waarokoa.

⁸Marīpū marĩ Opū āārīpererā nemorō turagu āsū ārīmi: “Yū neōgoragueta āārīpereri i ūmūmarē iridi, pūruguedere i āārīpererire peremakū iribu āārā”, ārīmi. “I ūmū āārīburo dupiyuro āārīsiabū. Dapagoradere irasūta āārīnīkōā. Pūruguedere irasūta āārīnīkōāgukoa”, ārīmi.

Juan kērō irirosū Jesucristore ĩādea

⁹Yū Juan, musāyagu Jesucristore buremugū āārīsīā, musā irirosūta yude ñerō tarĩa. Marīpū, marĩ Opū āārīmĩ. Marĩ ñerō tarimakū, Jesucristo marīrē gūñaturamakū yāmi. Yū Patmos wāikuri nūgūrōgue peresu āārībū. Marīpūya

^a1.4 “ōāgū deyomarīgū su mojōma pere gaji mojō peru pērēbejari turari opagū āārīmĩ”, ārīrō: “ōāgū deyomarīgū āārīpereri turari opagū āārīmĩ”, ārīduaro yāa. Irĩ pūgue “su mojōma pere gaji mojō peru pērēbejari”, ārīrō: “āārīpereri”, ārīduaro yāa.

kerere Jesucristo weredeare gajirārē yu buedea waja irogue āārībū. ¹⁰Irinu siñajārīnu āārīmakū, Ōāgū deyomarīgū ĩgū turaro merā kērō irirosū yure ĩmumi. Irasū waaripoe yu pũrũpũ gapũ turaro werenírí, suru puridiru turaro busũro irirosū busũmakū pébũ. ¹¹Turaro werenígū yure āsū ārĩmi:

—Yu neōgoragueta āārĩpereri i ũmũmarē āārīmakū iridi āārā. Yũta pũrũguedere i āārĩpererire peremakū iribu āārā. Dapagora āārĩpereri mũ ĩārĩrē, papera pũgue gojatúka! Pũũ iri pũrē Asiague āārĩrārē yure bũremurārē iriuka! ĩgūsā su mojóma pere gaji mojó peru pērēbejari makārĩ marā āārĩma. Efeso marā, Esmirna marā, Pérgamo marā, Tiatira marā, Sardis marā, Filadelfia marā, Laodicea marā āārĩma, ārĩmi.

¹²ĩgū werenírí busũmakū pégu, gāmenugābu ĩgūrē ĩābu. Irasū gāmenugā ĩāgū, su mojóma pere gaji mojó peru pērēbejari siāgori yukure oro merā iridea yukure ĩābu. ¹³Iri yuku watopegue sugu masakure ĩābu. ĩgū yoaro surĩro ĩgũya guburigue āārĩdijimejārĩnerē sānami. ĩgũya koretibire oro merā iridea yũjũwēñarĩdare suatúadi āārĩmĩ. ¹⁴ĩgũya poari ōārō boreri āārībū. ĩgũya koye peame ĩjũrĩ pũrā irirosū gosesiribu. ¹⁵ĩgũya guburi bronze wāikuri kōme tímudea irirosū gosesiribu. ĩgū werenírí wārĩ ũtādũpabu irirosū busũbũ. ¹⁶ĩgũya mojó diayema mojó gapũ su mojóma pere gaji mojó peru pērēbejarāgora neñukā opami. ĩgũya disire sarerĩ majĩ pe gapũ ōārō usiri majĩ wiribu. ĩgũya diapu abe ũmũmũ kũmijũrōsũ gosesiribu.

¹⁷Irasirigu yu ĩgūrē ĩāgũka, kōmogũ irirosū ĩgũya guburi pũro meémejābũ. Yu meémejāmakū ĩāgū, ĩgũya mojó diayema mojó merā yure ñapeo, āsũ ārĩmi:

—Gũibirikōāka! Yu neōgoragueta āārĩpereri i ũmũmarē āārīmakū iridi, pũrũguedere i āārĩpererire peremakū iribu āārā. ¹⁸Okanígū āārā. Iripoegue

boabũ. Dapagorare okaníkōāa.

Masakare boadoregu, ĩgūsārē boanerā āārĩrōgue waadoregu āārā. ¹⁹Dapagora āārĩrĩ, pũrũgue waaburidere mũ ĩārĩrē gojatúka! ²⁰Yu masakare neō dupiyuro werebirideare, mũ ĩārĩrē weregũra. ĩgūsā su mojóma pere gaji mojó peru pērēbejarā neñukā, yaa mojó diayema mojó gapũ yu oparā, yure bũremurārē yaare wererā keori irirosū āārā. Iri su mojóma pere gaji mojó peru pērēbejari siāgori yuku oro merā iridea yuku, yure bũremurĩ buri marā keori irirosū āārā, ārĩmi yure.

Jesucristo Juārē Efeso marārē gojadoredea

2 ¹Jesucristo irire ārĩ odo, āsũ ārĩnemomi:

—Efeso marā yure bũremurārē, ĩgūsārē yaare weregũdere āsũ ārĩ gojaka!

Yu, yaa mojó diayema mojó gapũ su mojóma pere gaji mojó peru pērēbejarā neñukārē opagu, su mojóma pere gaji mojó peru pērēbejari siāgori yuku watope waagorenagū āārā. ²Yu, āārĩpereri musā iririre masipeokōāa. Musā bũro moārĩrē, ñerō tarikererā musā yure gũñaturarire, ñerārē musā ĩāduabirire masĩa. Gajirā ĩgūsā basi: “Jesús buedoregu beyenerā āārā”, ārĩkererā, keoro buebema. Musā ĩgūsā iririre ĩārā: “Ārĩkatori merā buema”, ārĩ masĩa. ³Yaare musā moārĩ waja ñerō tarikererā, yure neō piribea. Irire gariborero marĩrō yaa.

⁴Musā ōārō irikeremakū, gajire musārē āsũ ārĩ weregũra. Musā yure neōgorague maĩnũgāderosũ iribea. ⁵Irasirirā dapagorare musā ñerō waadeare gũñaka! Musā ñerĩ iririre bujawereka! Musā gũñarĩrē gorawayuka! Ōārĩ gapũre irika doja, musā iripũroriderosũta! Musā ñerĩ iririre piribirimakū ĩāgū, musāyagu siāgodire āĩkōāgũra. ⁶Musā yure neōgorague maĩnũgāderosũ iribirikererā, i ōārĩ gapũre iribu.

Nicolaita wāikuri bumarā ñerō iririre musā neō gāamebea. Yude irire neō gāamebea.

⁷Musā gāmpūrī oparā, Ōāgū deyomarīgū yure buremurī buri marārē wererire oārō péka! Āsū ārīmi Ōāgū deyomarīgū yure buremurārē: “Āārīpererā Jesúre buremurīrē pirimerārē ūmugasigue paraíso wāikurogue Marīpuya poeomē dukare baadoregura”, ārīmi. Irigū perebiri okari sidi^b āārā. I āārīpererire gojaka, yaarā Efesogue āārīrārē! ārīmi yure Jesucristo.

Juan Esmirna marārē gojadea

⁸Jesucristo irire ārī odo, āsū ārīnemomi:

—Esmirna marā yure buremurārē, ĩgūsārē yaare weregudere āsū ārī gojaka!

Yū neōgorague āārīpereri i ūmumarē āārīmakū iridī, purugue i āārīpererire peremakū iribu āārā. Yū boa, dupaturi masāgū āārā. ⁹Yū, āārīpereri musā ñerō taririre, boporā āārīrīrē masīpeokōāa. Irasū boporā āārīkererā, Marīpuyare masīsā, wári ūmugasima oārīrē opāa. Gajire yu masīa. Gajirā musārē ĩaturirā musārē ñeri kere ārīma. ĩgūsā: “Gua judío masaka āārīsīā, Marīpuyarā āārā”, ārīma. Irasū ārīkererā, ĩgūyarā āārībema. Wātēa opu Satanárē buremurī bumarā āārīma. ¹⁰Musā ñerō tariburire gūbirikōāka! Wātī musārē yure buremurīrē pirimakū iriduagu surāyeri musārē peresugue biadobomakū irigukumi. Pe mojōma nūrīta ñerō tarirākoa. ĩgūrē buremurā musārē wējekeremakū, yure buremurīrē neō piribirikōāka! Puru yu purogue musārē yu merā perebiri okarire sīgukoa.

¹¹Musā gāmpūrī oparā, Ōāgū deyomarīgū yure buremurī buri

marārē wererire oārō péka! Āsū ārīmi Ōāgū deyomarīgū yure buremurārē: “Āārīpererā yure buremurīrē pirimerā, perebiri peamegue neō waabirikuma”, ārīmi. Irasirigū iri āārīpererire gojaka, yaarā Esmirnague āārīrārē! ārīmi yure.

Juan Pérgamo marārē gojadea

¹²Jesucristo irire ārī odo, āsū ārīnemomi doja:

—Pérgamo marā yure buremurārē, ĩgūsārē yaare weregudere āsū ārī gojaka!

Yū sareri majī, pe gapu usiri majirē opagu āārā. ¹³Musā āārīrōrē masīpeokōāa. Satanás musāya makā marā opu āārīmi. ĩgūsā Satanárē buremukeremakū, musā gapu yure buremua. ĩgūsā musā merāmu Antipare Marīpuya kerere oārō weredire wējēma. ĩgūrē wējēmakū ĩakererā, musā yure buremurīrē neō piribe.

¹⁴Musā yure buremurīrē piribirikeremakū, gajino musārē āsū ārī weregura. Surāyeri musā merāmarā Balaāya buedeare iritayama. Iripoegue Balaam āsū ārīdi āārīmī, Israel bumarārē ĩaturirā opu Balac wāikugue: “Israel bumarārē tarinugāduagu, ĩgūsārē musā merā gāmesurīmakū irika, musā irinarīrē iritayaburo, ārīgū!” ārīdi āārīmī. Irasirirā Israel bumarā ĩgūsā merā gāmesurirā, keori weadea puro baari pīdeare baanerā āārīmā. Ñerō gāmebiranerā āārīmā. ¹⁵ĩgūsā irirosūta gajirā musā merāmarā Nicolaita wāikuri bumarā buerire iritayama. Iri buerire neō piriduabema. Yū gapu irire neō gāamebea. ¹⁶Irasirirā musā ñerī iririre bujawereka! Musā gūnarīrē gorawayuka! Musā gorawayubirimakū ĩāgū, gūñaña marīrō musā purogue

^b 2.7 Sugu ūma birarimasū gajirā nemorō ūmagū, olivo wāikudima pūrī merā iridea berore wajatakumi. Masaka iri berore ĩgūya dipurugue peokuma, gajirārē ĩgū wajatadeare imumurā. I irirosū, sugu Jesúre buremugū masaka ĩgūrē wējekeremakū, Jesúre buremurīrē neō piribi, ūmugasigue perebiri okari wajatakukumi. Iri ūmugasigue perebiri okari wajatari, i berore wajatari irirosū āārā.

waa, yaa disigue sareri majī opari majī merā musārē wajamoāgura.

¹⁷Musā gāmpūrī oparā, Ōāgū deyomarīgū yure buremurī buri marārē wererire ōārō péka! Āsū ārīmi Ōāgū deyomarīgū yure buremurārē: “Ñerō iridorerānorē tarinugāgūrē maná wāikuri ūmugasima baarire sigura. Ūtāye boreriyedere sigura igūrē. I ūtāye maama wāirē yu gojatúdeaye āārīrokoa. Gajirā iri wāirē neō masībirikuma. Iri ūtāyere āīgū dita masīgukumi”, ārīmi. Irasirigū iri āārīpererire gojaka, yaarā Pérغامogue āārīrārē! ārīmi yure.

Juan Tiatira marārē gojadea

¹⁸Jesucristo irire ārī odo, āsū ārīnemomi doja:

—Tiatira marā yure buremurārē, igūsārē yaare weregudere āsū ārī gojaka!

Yū, Marīpū magū āārā. Yaa koye peame ūjūrī pūrā irirosū gosea. Yaa guburi bronze wāikuri kōme tīmudea irirosū gosea. ¹⁹Yū āārīpereri musā iririre masīpeokōāa. Musā yure maīrī, yure buremurī, gajirārē iritamurī, ñerō tarikererā musā yure gūñaturarire masīa. Neōgoraguere musā ōārō iridero nemorō dapagorare ōārō irirā yāa.

²⁰Musā ōārō irikeremakū, gajino musārē āsū ārī weregura. Jezabel wāikugo: “Marīpūyare weregō āārā”, ārīkatogo musā watopegue āārīmo. Musārē igo ñerō buemakū pékererā, igore: “Gua merā āārībirikōāka!” neō ārībea. Igo ārīkatori merā buego, yure moāboerārē ñerō gāmebiramakū yāmo. Keori weadea pūro baari pīdeare igūsārē baamakū yāmo. ²¹Irinugue igore, igo ñerō iririre bujawere, gorawayudoreadibū. Igo garū neō gorawayudūabemo. Igo ñerō gāmebirarire neō pīridūabemo.

²²Irasirigū igore, igo merā ñerō

irinerādere pūrīrikumakū irigura. Igo merā ñerō irideare igūsā bujawere, pīribirimakū, igūsārē buro ñerō tarimakū irigukoa. ²³Igo pūrādere wējēgura. Yū irasū irimakū iārā, āārīpererā yure buremurā: “Igū marī gūñārīrē, marī ūaribejaridere masīpeokōāmi”, ārīrākuma.

“Āārīpereri marī iririkurire iā, keoro irigukumi. Ñerō irirārē wajamoāgukumi. Ōārō irirā gapure ōārō irigukumi”, ārī masīrākuma. ²⁴Surāyeri musā Tiatira marā igoya buerire, wātēa opu Satanáyama yayeridere gāamebea. Irasirigū yū musārē gajino dorenemobirikoa. ²⁵I ditare dorea musārē. Yū buerire musā masīdeare neō mērōgā pīribirikōāka! Yū musā pūro aarimakūguedere ōārō irinīkōāka!

²⁶Yū musā pūroguere aarīgū, ōārīrē irirārē, yū dorerire irinīrārē i ūmu marārē dorerā āārīmakū irigura.

²⁷Yūpū yure, Opū sóderosūta, yude musārē, oparā sóogura. Irasirirā kōmegū merā, sorori diari merā weadea sororire pámutūrōsū i ūmu marārē turaro merā dorerākoa. Irasirirā musā dorerire neō tarinugābirikuma. ²⁸Yū gajidere āsū irigura. Neñukāmu boyodiru ōārō boyoro irirosū āārīgū, musārē maama perebiri ūmu pīgukoa. ²⁹Musā gāmpūrī oparā, Ōāgū deyomarīgū yure buremurī buri marārē wererire ōārō péka! ārī gojaka, yaarā Tiatirague āārīrārē! ārīmi yure.

Juan Sardis marārē gojadea

3 ¹Jesucristo irire ārī odo, āsū ārīnemomi doja:

—Sardis marā yure buremurārē, igūsārē yaare weregudere āsū ārī gojaka!

Yū, Ōāgū deyomarīgū su mojōma pere gajī mojō peru pērēbejari turarī^c opāa. Irasū āārīmakū, su mojōma pere

^c 3.1 “ōāgū deyomarīgū su mojōma pere gajī mojō peru pērēbejari turari opagu āārīmi”, ārīrō: “ōāgū deyomarīgū āārīpereri turari opagu āārīmi”, ārīduaro yāa. Iri pūge “su mojōma pere gajī mojō peru pērēbejari”, ārīrō: “āārīpereri”, ārīduaro yāa.

gaji mojõ peru përebejarã neñukãdere opãa. Æãrïpereri musã iririre masïpeokõãa. Musã: “Marïpuyare õãrõ yãma”, ãrïsurã ããrã. Irasũ ããrïkererã, boanerã irirosũ, ïgũyare neõ koero iribeã. ²Irasirirã õãrõ pemasïka! Musã õãrï iriri duyãrigãrẽ piriro marïrõ õãrõ irika! Irire iribirimakũ, musã õãrï iriri pereakõãrokõa. Yũ, musã iririre ïãa. Yũpũ ïũrõguere õãrõ iripeobeã. ³Yũpuyare gajirã musãrẽ buedeare gũñaka! Irireta dupaturi iritũyaka doja! Musã ñerï iririre pirika! Irasũ iribirimakũ, gũñaña marïrõ yajarimasũ aarirõsũ, gũñaña marïrõ musãrẽ wajamoãgũ aarigũkoã.

⁴Irasũ ããrïkeremakũ, surãyeri musã watopere ñerõ irirãrẽ ïãkũibema. Marïpuyare iritũyarã ããrïsiã, ïgũsãya surï gurãritũmerã irirosũ ããrïma. Irasirirã ñerõ iridea wajare opamerã, boreri surï sãñarã yũ merã waagorenarãkuma. ⁵Æãrïpererã piriro marïrõ Marïpuyare irirã irasũta surï õãrõ boreri sãñarã yũ pũro ããrïrãkuma. Yũ merã përebiri okari opamurã wãirẽ gojatũri pũgue ïgũsã wãirẽ gojatũdeare neõ koëbirikõa. Koeronorẽ irigũ, Yũpũ, ïgũrẽ wereboerã ïũrõguere: “Yaarã ããrïma”, ãrïgũkoã. ⁶Musã gãmipũrï oparã, Õãgũ deyomarïgũ yũre bũremurï buri marãrẽ wererire õãrõ pëka! ãrï gojaka, yaarã Sardigũ ããrïrãrẽ! ãrïmi yure.

Juan Filadelfia marãrẽ gojadeã

⁷Jesucristo irire ãrï odo, ãsũ ãrïnemomi doja:
—Filadelfia marã yũre bũremurãrẽ, ïgũsãrẽ yaare weregũdere ãsũ ãrï gojaka!

Yũ ñerï opabi, diayeta weregũ ããrã. Yũ, iripoeguemu opu David dorederõsũ turari merã doregũkoã. Iri turaro merã doreri, sawire opari irirosũ ããrã. Irasirigũ, yũ tũpãmakũ neõ gajigũ bïamasïberõsũ, yũ iridoremakũ kãmutamasïbemi. Yũ bïamakũdere neõ gajigũ tũpãmasïberõsũ, yũ iridorebirimãkũ

irimasïbemi. ⁸Yũ ããrïpereri musã iririre masïpeokõãa. Musã mërõgã turari opakereerã, yaa buerire õãrõ iritũyãa. Gajirã, musã yaarã ããrïrï waja musãrẽ ñerõ iriduakeremakũ: “Jesũre masïbeã”, neõ ãrïbeã. Irasirigũ yũ musãrẽ su makãpũro tũpãnũmakũ, neõ sugũ bïamasïberõsũ, yũ musãrẽ yaamarẽ iridoremakũ, musãrẽ kãmutamasïbemi. ⁹Gajirã musã pũro ããrïrã: “Gua judïo masaka ããrïsiã, Marïpuyarã ããrã”, ãrïkererã, ïgũyarã ããrïbema. Ærïkatorimasã, wãtëã opu Satanãrẽ bũremurï bumarã ããrïma. Irasirigũ ïgũsãrẽ musãya guburi pũro bũremurï merã ejamejãmakũ irigũra. Yũ irasirimakũ ïãrã, yũ musãrẽ marïrẽ ïamasïrãkuma. ¹⁰Yũ musãrẽ: “Neõ piriro marïrõ yaare irika!” ãrïdeare õãrõ irirã yãa. Irasirigũ, ããrïpererã ï ãmũgue ããrïrã iririkũrere ïãbu, ïgũsãrẽ ñerõ tarimãkũ irigũ, musãrẽ õãrõ koregũra.

¹¹Mërõ duyãa, yũ ï ãmũgue dupaturi aariburo. Irasirirã yaare musã masïdeare neõ kãtibirikõãka! Piriro marïrõ irire irinikõãka, musã wajataburire ëmarï, ãrïrã! ¹²Õãrõ yaare iritariwere, irire pirimerãnorẽ Yũpũ pũroguere ããrïmakũ irigũra. ïgũsã ïgũya wiima borari ããrïrõsũ ïgũ pũro ããrïnikõãrãkuma. Yũpũ wãirẽ ïgũsãguere gojagũkoã, ïgũyarã ããrïrïrẽ ïmubu. ïgũya makã wãidere gojagũkoã. ïgũya makã, maama makã Jerusalén wãikua. Iri makã ãmũgasigue merã dijariri makã ããrïrokõa. Yude ïgũsãrẽ yũ wãï, maama wãirẽ gojagũkoã. ¹³Musã gãmipũrï oparã, Õãgũ deyomarïgũ yũre bũremurï buri marãrẽ wererire õãrõ pëka! ãrï gojaka, yaarã Filadelfiague ããrïrãrẽ! ãrïmi yure.

Juan Laodicea marãrẽ gojadeã

¹⁴Jesucristo irire ãrï odo, ãsũ ãrïnemomi doja:
—Laodicea marãrẽ yũre bũremurãrẽ, ïgũsãrẽ yaare weregũdere ãsũ ãrï gojaka!

Yu ārirōsūta irigu āārā. Irasirigu diayeta weregu, Yurpuya kerere keoro weregu āārā. Yurpu, yu merā āārīpereri i ūmumarē iridi āārīmī. ¹⁵Yu āārīpereri musā iririre masipeokōāa. Musā yure buremumerā, ōārō buremurā āārībea. Mērōgā yure buremurī opāa. Irasirigu yu musārē irasū āārīnemobirimakū gāāmea. ¹⁶Yu, musā mērōgā buremurī oparire doogorāa. Irasirigu gajino űerirē dokabēduagu irirosū musārē bēduagu āārā. ¹⁷Yu musārē irasū iriduakeremakū, musā gapu āsū ārī werenīa: “Wārī opāa”, ārā. “Āārīpereri ōārō waāa, āārīpereri gua gāamerirē opakōāa”, ārā. Irasū ārīkererā, yu iūrō neō gajino opamerā, boporā, surī marīrā, koye iāmerā irirosū āārā. Musā buremurī opamerā āārīrīrē masībea. ¹⁸Irasirigu musārē: “Wārī oparā āārā”, ārī pēnarārē āsū ārī weregura. Oro peamegue soe āmuadea yu oparire wajarika, wārī opamurā! Iri ōārī oro oparā irirosū āārīrā, yure ōārō buremurī oparākoa. Surī boreri yu oparidere wajarika, surī marīrō āārībukoa, ārīrā! Musā irire sānarā irirosū āārīrā, musā űerī irideare pirirā, guyasīrīrō marīrō āārīrākoa. Irasū āārīmakū, koye piuri kūdere wajarika, ōārō iāmurā. Musā irire piuanerā irirosū āārīrā, Marīpuayare ōārō iāmasīrākoa.

¹⁹Musārē āārīpererā yu maīrārē űerirē irinemobirikōāaburo, ārīgū, pūrīrō páro irirosū werea. Irasirirā yaare buro gāāmeaka! Musā űerī irideare bujawere, irire pirika! ²⁰Ōārō péka! Yu musā merā āārīduagu, sugu makāpuro ejanugā oenīgū irirosū āārā. Sugu yure pégu, ōārō merā makāpuro tūpāsōogu irirosū āārīmī. Irasirigu yu īgū merā ōārō usyanīkōāgukoa. Īgūde yu merā usyanīgukumī. ²¹Ōārīrē iritariwererānorē yu doaro turogue doamakū irigura, yu merā doreburo, ārīgū. Yu ōārīrē iritariwere, Yurpu merā Opu doarogue doarosū, yude ōārīrē irirārē irogue doamakū

irigura. ²²Musā gāmpūrī oparā, Ōāgū deyomarīgū yure buremurī buri marārē wererire ōārō péka! ārī gojaka, yaarā Laodiceague āārīrārē! ārīmī Jesucristo yure.

Juan ūmugasigue Marīpure buremurārē iādea

4 ¹Puru ūmugasigue iāmu, tūpādea makāpurore iābu. Puriduru turaro busuro irirosū werenīpuroridi dupaturi turaro werenīrī busurore pébu. Āsū yure ārīmī:

—Ōōgue murīrika! Purugue yu waamakū iriburire mūrē īmugura. Yu ārīderosūta waarokoa, ārīmī.

²Īgū irasū ārī wereadero puru, mata Ōāgū deyomarīgū īgū turari merā yure ūmugasigue āīmūrīāmi. Irogue murījagu, sugu Opu doarogue doagure iābu. ³Īgū, jaspe, cornalina wāīkuri yeri ūtāyeri goserosū ōārō gosesirigu āārīmī. Ōārō gosesiriri bero, esmeralda wāīkuriye irirosū gosesiri bero dekogue doami. ⁴Īgū doaro tūrore su bero veinticuatro oparā doari āārīrī berore iābu. Iri doariguere veinticuatro gora oparā mūrā doama. Boreri surī sānama. Īgūsā peyari beroride oro berorī āārībū. ⁵Opu doarogue merā bupu miā, buro pāmi. Iro doaro diaye su mojóma pere gajī mojó peru pērebejari sīgōri yuku āārībū. Iri yukukūta, Ōāgū deyomarīgū turari keori āārībū. ⁶Gajī iro doaro diaye dia wādiya diumajī gosesirosū āārībū. Ōārō deko sūridiya irirosū āārībū.

Iro doaro puro gajirā wapikurā okarā āārīmā. Īgūsāya diapure, īgūsāya purupurire wārī koye opama. ⁷Yu iāpuroridi, ēōkaye irirosū deyogu āārīmī. Īgū purumu, weku irirosū deyogu āārīmī. Īgū purumu, masaku irirosū diapukugu āārīmī. Īgūsā űerērā purumu, gapau īgū kēdupuri sēēgū irirosū deyomi. ⁸Īgūsā wapikurāgueta su mojóma pere gajī mojó suru pērebejari kēdupuri oparā āārīmā. Īgūsāya kēdupuri pe gapugeta wārī koye opabu. Ūmuriku, űamiriku bayama. Āsū ārī bayama:

“Ōāgū, ōāgū, ōāgū Marīpu
 āārīpererā nemorō turagu, marī
 Opu āārīmi.”^d

Īgū neōgoragueta āārīsiadi āārīmi.
 Dapagoderere irasūta āārīnikōāmi.
 Pūruguedere irasūta

āārīnikōāgukumi”, ārī bayanama.

⁹Irasū bayarā, Marīpu turarire bayarā
 irima. Īgūrē āārīpererinurī āārīnīgūrē:
 “Buro usuyāa mu merā”, ārī būremurā
 irima. ¹⁰Īgūsā irasū baya būremumakū
 iārā, veinticutuato oparā murā, Īgū
 doarogue doagu diaye ñadukupuri
 merā ejamejā, Īgūrē būremuma. Īgū
 āārīpererinurī āārīnīgū āārīmi. Irasū
 būremurā, Īgūsā peyari berorīre Īgū
 diaye meēpeo, āsū ārīma:

¹¹“Mu, gna Opu turatarigu, ōatarigu
 āārā. Gna būremugū āārīkōāgūta
 yāa. Murē irasūta būremunīkōārō
 gāāmea. Āārīpererire iridi āārā.
 Mu gāāmerōsūta i āārīpererire
 iribu”, ārīma Marīpūre.

**Jesucristo oveja majīgū irirosū
 āārīgū su papera tūrūrē kuraburi**

5 ¹Marīpūre Opu doarogue doagure
 Īgūya diayema mojō gapu papera
 tūrūrē opagure iābu. Iri tūrū, pe gapu
 gojadea tūrū, su mojōma pere gaji mojō
 peru pērēbejarigora ōārō wītābiadea
 tūrū āārībā. ²Marīpūre wereboegu
 turagudere iābu. Īgū būro busuro merā
 āsū ārī sērēñami:

—¿Noā āārīrī, gajirā nemorō ōāgū i
 papera tūrū wītābiadeare kurabu? ārīmi.

³Ūmugasigue, i nikūgue, i nikū poeka
 boanerā āārīrōguedere neō sugu iri
 tūrūrē kura, iri tūrūma gojadeare iāgū
 māmī. ⁴Irasirigu iri tūrūrē kurabure
 Īgūsā bokabirimakū iāgū, yu būro orebū.

⁵Yu irasū oremakū iāgū, sugu, oparā
 murā watopemu āsū ārīmi yure:

—Iropata oreka! Iripoeguemu opu
 David parāmi āārīturiagu iri tūrūrē
 su mojōma pere gaji mojō peru
 pērēbejarigora wītābiadeare kuramasīmi.
 Īgū Judāya bumū, ēōkaye irirosū

turatarigu āārīmi. Īgūrē iāturirārē
 tarinūgādī āārīmi, ārī weremi yure.

⁶Īgū irasū ārīmakū pēgu, Opu
 doarogue doagu diaye Jesucristo oveja
 majīgū irirosū āārīgū nīmakū iābu. Īgū
 wapikurā okarā, oparā murā watopegue
 nīmi. Oveja majīgū wējēsūdi dupaturi
 okagu irirosū deyogu āārīmi. Su mojōma
 pere gaji mojō peru pērēbejari kūsari,
 irikuta koyedere opami. Iri kūsari, koye:
 Ōāgū deyomarīgū turari, Īgū masīpeori
 keori āārā. Marīpu, Ōāgū deyomarīgūrē
 āārīperero i nikūguere iriudi āārīmi.

⁷Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgū,
 Opu doarogue ejaqu, iro doagure
 Īgūya diayema mojō gapu opadea tūrūrē
 ārīmi. ⁸Īgū irire āimākū iārā, wapikurā
 okarā, veinticutuato oparā murāde
 Īgū oveja majīgū irirosū āārīgū diaye
 Īgūsāya ñadukupuri merā ejamejā,
 Īgūrē būremuma. Īgūsāku arpa wāikuri
 buaputērīrē, oro merā iridea paridere
 opama. Iri pari sūrōrī uturiripari dita
 āārībā. Iri sūrōrī Marīpūyarā Īgūrē
 sērēdea āārībā. ⁹Irasū Īgūrē būremurā,
 maama bayarire āsū ārī bayapeoma:

Mu wējēsūdi āārā. Boagu, mūya dī
 béori merā masaka ñerī iridea
 wajare wajaribosabu, Īgūsā
 Marīpūyarā āārīburo, ārīgū.
 Āārīpereri buri marārē, Īgūsā
 ya werenīrārē, āārīpererogue
 āārīpereri nikū marārē Īgūsā
 ñerō iridea wajare wajaribosabu.
 Irasirigu iri tūrūrē āi,
 wītābiadeare kuramasīa.

¹⁰Marīpūyarārē: oparā, paía
 masakaya āārīburiere Īgūrē
 sērēbosarā āārīmakū iribu, Īgū
 dorerire iriburo, ārīgū. Irasirirā
 i ūmū āārīpererogue āārīrārē
 dorerākuma, ārīma.^e

¹¹Puru ūmugasigue iāmu, Marīpūre
 wereboerā wārā werenīmakū pēbu. Opu
 doarogue, irasū āārīmakū wapikurā okarā,
 veinticutuato oparā murā turo nígoroama.
 Īgūsārē keo bokatūña marībū. ¹²Turaro
 merā āsū ārī bayapeoma:

^d 4.8 Is 6.2-3 ^e 5.10 Ex 19.6; Ap 1.6; 20.6

Oveja majīgū, īgūsā wējēdi,
dupaturi okagu, ōatarigū āārīmi.
Irasirirā īgūrē: “Āārīpererārē
doregu, āārīpererire opagu,
masīpeogu, turatarigū, marī
goepeyari merā būremugū,
gosesiriri merā deyogu, ōatarigū
āārīmi”, āri, usųyari siburo,
ārīma.^f

¹³Puru gajirā bayapeomakū pēbu.
Īgūsā āārīpererā Marīpu irinerā
āārīmā: Ūmugasigū āārīrā, i nikūgū
āārīrā, i nikū poeka boanerā āārīrōgū
āārīrā, dia wādiyagū āārīrā āārīmā.
Āārīperero i ūmugere āārīrā āārīmā.
Āsū āri bayapeoma:

Opū doarogue doagure: “Ōatarigū,
marī goepeyari merā būremugū,
gosesiriri merā deyogu, turatarigū
āārīmi”, āri būremuburo.

Irasū āārīmakū, oveja majīgū irirosū
āārīgūdere irasūta piriro marīrō
āārīpererinurī būremuburo,
ārīma.

¹⁴Īgūsā irasū āārīmakū pērā, wapikūrā
okarā: “Irasūta ārīburo”, ārīma. Irasirirā
veinticuatro oparā mūrā űadukųpuri
merā ejamejā, īgūrē āārīnīgūrē
āārīpererinurī usųyari sīma.

**Jesucristo oveja majīgū
irirosū āārīgū papera tūrū
wītābiadeare kurawāgādea**

6 ¹Puru Jesucristo oveja majīgū
irirosū āārīgū papera tūrū
īgū āīdea tūrū wītābiapurōriderore
kuramakū iābu. Īgū kuradero puru,
sugu, wapikūrā okarā watopemū yure:
“Īgū aarika!” ārīmakū pēbu. Irasū ārīgū,
bupu būro busurosū werenīmi.

²Īgū irasū ārādero puru, caballu
boregure iābu. Īgū weka peyagu
sīrīturore opami. Marīpu īgūrē opū
peyari berore sīmi. Irasirigū īgūrē
iaturirārē gāmekēā tarinugāgū āārīsā,

dupaturi gāmekēā tarinugāgū waami
doja.

³Puru Jesucristo oveja majīgū irirosū
āārīgū gajiro wītābiaderore kurami doja.
Īgū kuradero puru, gajigu wapikūrā
okarā watopemū yure: “Īgū aarika!”
ārīmakū pēbu. ⁴Īgū irasū ārādero puru,
gajigu caballu diiagu wirimi. Marīpu
īgū weka peyagure turarire sīmi. Iri
turari merā i ūmugue āārīrārē īgūsā basi
siñajārī opanemobirimakū irimi. Wāri
majī sarei majirē īgūrē sīmi. Irasirigū
īgūsārē gāmewējēmakū irimi.

⁵Puru Jesucristo oveja majīgū irirosū
āārīgū gajiro wītābiaderore kurami doja.
Īgū kuradero puru, gajigu wapikūrā
okarā watopemū yure: “Īgū aarika!”
ārīmakū pēbu doja. Īgū irasū ārādero
puru, gajigu caballu űīgūrē iābu. Īgū
weka peyagu nukūrī keorore opami.
⁶Puru wapikūrā okarā watopegue sugu
āsū āri werenīmakū pēbu:

—Baari pereakōārokoa. Irasirirā
masaka trigo yerire su kilota, sunu moārī
waja merā wajarirākuma. Sunu moārī
waja merā cebada yeridere ure kilota
wajarirākuma. Ūye, igui deko^s gapure
peremakū iribirikōāburo, ārīmi.

⁷Puru Jesucristo oveja majīgū irirosū
āārīgū gajiro wītābiaderore kurami. Īgū
kuradero puru, gajigu wapikūrā okarā
watopemū yure: “Īgū aarika!” ārīmakū
pēbu. ⁸Īgū irasū ārīmakū pēgu, diiaweya
borewijigu caballure iābu. Īgū weka
peyagu masakare boamakū irigu āārīsā:
“Boari” wāikumi. Īgū puru gajigu “Boanerā
āārīrō” wāikugu aarimī. Jesucristo
oveja majīgū irirosū āārīgū īgūsā pērārē
āārīperero i nikūguere surāyeri masakare
wējēdoremi. Gāmewējērī merā, űaboari
merā, pūrīrikuri merā, waimūrā makānū
marā guarā merā, surāyeri masakare
wējēburire pīmi. Āārīpererā masaka
wapikuri buri dukawa, keomakū, su
bumarā keoropa āārīrārē wējēdoremi.

^f6.6 Masaka olivo wāikudima duka aceitunas wāikuri dukare bipirā, ūye opakuma īgūsā baaburire. Iguida dukare kurabipirā, igui deko opakuma īgūsā iirīburire. Irasirigū sugu wapikūrā okarā watopeguemu: “ūye, igui deko gapure peremakū iribirikōāburo”, ārīgū: “Olivo wāikuri yuku, iguidarire poyanorēbirikōāburo”, āri werenīmi.

^f5.12 Jn 1.29; 1 Co 5.7

⁹Puru Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgū gajiro wītābiderore kurami doja. Īgū kuradero puru, Marīpure sīdea soepeoro doka, Jesucriste buremurā wējēsūnerāya wūjūpūrārīrē īābu. Īgūsā īgūya kerere werede waja, irasū āārīmakū īgūyare piribirīdea waja wējēsūnerā āārīmā.

¹⁰Īgūsā turaro merā Marīpure āsū ārīma:

—Gua Opu, mu ōātārigu, űerī marīgū āārā. Mu: “Āsū irīgura”, ārīdeare diayeta irigu āārā. ĩNaāsū āārīmakū i űmu marārē wajamoāgukuri, īgūsā guare wējēdea waja? ārīma.

¹¹Puru īgūsārē boreri surī, yoarire sīmi. Āsū ārīmi:

—Siñajāka dapa! Gajirā musāyarā Jesucriste buremurā īgūya kere wereri waja musā irirosū wējēsūrākuma. Īgūsārē wējēpeoburo mērō dūyāa, ārīmi.

¹²Puru Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgū gajiro wītābiderore kuramakū īābu doja. Irore kuramakū, nikū būro űomebu.

Abe űmumu goero űīgū waami. Kó surīro űrō sānarō irirosū deyogu waami. Abe űamīmu goero dīiagu, dī irirosū deyogu waami. ¹³Neűukāde űmugasigie āārānerā, nikūgie yuridījakōāma. Yukūbu dukare mirū būro wējāpu bura dijurosū yuridījama. ¹⁴Irasiriro papera pūrē tūrābēdo dedeuosū, űmugasi dederiakōābu. Āārīpereri űtāyuku, űgūrīde gajirogue waabu. ¹⁵Irasū waamakū īārā, i űmu marā oparā űtāyukuma goberīgie, űtāyeri watopegue durirā waama. Gajirā: surara oparā, wārī doebiri oparā, turari merā dorerā, āārīpererā moārīmasā, moārīmasā āārīmerāde irogueta duriadima. ¹⁶Irasū durirā, űtāyukure, űtāyeridere āsū ārādīma:

—Gua weka yuridījarikōāka!

Kāmutaka, Opu doarogue doagu guare bokabirikōāburo. Kāmutaka, oveja majīgū irirosū āārīgū guare būro wajamoābirikōāburo. ¹⁷Īgū guare wajamoārīnu ejasīāa. ĩNoā bokatīūbukuri ire? ārī gaguinīma.

Israel bumarāya diapuserorire Marīpu wāi tuusūnerāyare werede

7 ¹Puru wapikurā Marīpure wereboerārē īābu. Sugu norte gapu,

gajigu sur gapu, gajigu abe murīriro gapu, gajigu abe űajārō gapu nīma, mirū wējāpubirīmakū irimurā. Irasiriro i nikūgie, dia wādiyaguedere neō mirū wējāpubirība. Neō sugu yukure mirū wējāpubirība. ²Īgūsā i nikūrē, dia wādiyadere poyanorēdoresūnerā āārīmā. Puru gajigu Marīpure wereboegure īābu doja. Īgū abe murīriro gapu aarīmī. Marīpu okanīgūya wāi tuuyarīnerē opami. Gajirā Marīpure wereboerā wapikurārē turaro merā āsū ārī werenīmi:

³—I nikū, dia wādiya, yukure poyanorēbirikōāka dapa! Marī Opure moāboerārē īgūsāya diapuserorire īgū wāi tuadero puru, irire poyanorēka! ārīmi.

⁴Puru īgū werenīmakū pēbu. Āsū ārīmi: “Ciento cuarenta y cuatro mil masaka Israel parāmerā āārīturiari buri marā īgūsāya diapuserorire Marīpu wāi tuusūnerā āārīmā”, ārīmi. ⁵Īgūsā āārīnerā āārīmā:

Judāya bumarā doce mil, Rubēya bumarā doce mil,

Gadya bumarā doce mil, ⁶Aserya bumarā doce mil,

Neftaliya bumarā doce mil,

Manasēya bumarā doce mil,

⁷Simeōya bumarā doce mil, Levīya bumarā doce mil,

Isacarya bumarā doce mil,

⁸Zabulōya bumarā doce mil,

Josēya bumarā doce mil, Benjamīya bumarā doce mil

āārīnerā āārīmā.

Wārā surī boreri sānarāyare werede

⁹Puru wārā masakare īābu. Surāyeri āārīpereri buri marā, īgūsā ya werenīrā, āārīpererogue āārīpereri nikū marā āārīmā. Īgūsā, Marīpu, Opu doarogue doagu diaye, Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgū diaye nīma. Īgūsārē keo bokatīūña marību. Surī borerire sānāma. Mujī pūrīrē opama. ¹⁰Īgūsā āārīpererā turaro merā āsū ārī gaguinīma:

Marīpu marīrē taugu āārīmi. Īgū, Opu doarogue doagu āārīmi.

Jesucristo oveja majīgū irirosū
āārīgāde marirē taugu āārīmi,
ārīma.

¹¹ Āārīpererā Marīpūre wereboerā
Opū doaro turo, irasū āārīmakū oparā
murā, wapikurā okarā turo nígoroama.
Marīpūre irogue doagure buremurā, īgū
diaye nādukupuri merā ejamejā, īgūsāya
diapurire yebague moomejāma. ¹² Āsū
ārīma:

Marī Opūre: “Ōātarigu, gosesiriri
merā deyogu, masīpeogu āārā,
gua mū merā usuyāa”, ārī,
usuyari sīrā!

“Mū, gua gopeyari merā buremugū,
turatarigu, āārīpererārē doregu
āārā”, ārīrā īgūrē!

Āārīpererinūrī irasū ārīnīrā!

Irasirirā: “Irasūta ārīburo”, ārī
buremuma īgūrē.

¹³ Pūru sugū, oparā murā watopemu
yure sērēñami:

—ĀNeemārāno āārīrī īīsā surī boreri
sāñarā? ĀNoogue aarayuri? ārīmi.

¹⁴ Īgū irasū ārīmakū pēgu, yū gapū
īgūrē yujubū:

—Yū opu, mū masīkoa, ārībū.

Yū irasū ārīmakū pēgu, āsū ārīmi:

—I ūmū marā būro ñerō tariripoere
īgūsāde ñerō tarima. Īgūsā Jesucristo
oveja majīgū irirosū āārīgūya dí béori
merā īgūsāya surire koe, boreri surī
waamakū irinerā irirosū āārīma.

Irasū āārīrā, Jesucristore īgūsārē
boabosa, īgūya dí béodire buremusiā,
Marīpū īūrōrē ñerirē opamerā āārīma.

¹⁵ Irasirirā, Marīpū, Opū doarogue
doagu diaye nīma, īgū gāamerōsū
irimurā. Ūmūrikū, ñamirīkū īgūya wii
ūmūgasima wiigue īgūrē buremuma.

Īgū, īgūsā merā irasū āārīnīkōāmi
īgūsārē koregu. ¹⁶ Irasirirā neō
dupaturi űaboanemobirikuma. Neō
ñemesibusūnemobirikuma. Neō abe
ūmūmū īgūsārē būro asinemobirikumi.

Gaji asiri īgūsārē neō ñerō tarimakū
irinemobirikoa. ¹⁷ Oveja majīgū irirosū
āārīgū, īgū doarogue doagu diaye nīgū,
ovejare korerimasū irirosū īgūsārē
koregūkumi. Perebiri okari sīrī deko^h
wiriri gobegue āīagūkumi. Irasirirā
usuyari merā āārīnīkōārākuma. Marīpū
āārīpereri īgūsā kódeko wiririre
niūgūkumi. Irasirirā neō dupaturi
būjawereri merā āārībīrikuma.

Papera tūrūrē wītābiatūnudea, sūrōrī soemudiru oro merā irideare weredea

8 ¹ Jesucristo oveja majīgū irirosū
āārīgū, su mojōma pere gaji mojō suru
pērēbejari papera tūrūrē wītābiadeare kura
odoadero pūru, iri tūrūrē wītābiatūnuderose
kurami. Irore kuramakū, āārīperero
ūmūgasigūe gajino neō busubiriakōābū. Su
hora deko irasū waabū. ² Pūru su mojōma
pere gaji mojō peru pērēbejarā Marīpūre
wereboerārē īgū pūro nīmakū īābū.

Īgūsākure puririduparure sīmi. ³ Pūru gajigu

Marīpūre wereboegu sūrōrī soemudiru
oro merā iridirure opagu, Marīpūre sīdea
soepero pūrogue waa ejanubīajami. Īgū
irogue nīmakū, wāro sūrōrīrē sīma. Iri
sūrōrī, āārīpererā Marīpūyarā īgūrē sērēdea
merā morē soemuburi āārībū. Irasirigu,
Marīpū, Opū doarogue doagu diaye, oro
merā irideae soeperogūe irire soemumi.

⁴ Iri sūrōrī, soepero weka poósiri peo
soemumakū, Marīpū pūrogue īimikā,
īgūyarā īgūrē sērēdea merā murīākōābū.

⁵ Pūru Marīpūre wereboegu i soeperoroma
peamerē īgū soemudirugue āi poosā odo,
i nikūgue pooméedijukōāmi. Īgū irasū
pooméedijumakūta, bupu miā, būro pāmi.
Irasū āārīmakū, nikūde ñomebū.

Marīpūre wereboerā puririduparure puridea

⁶ Pūru su mojōma pere gaji mojō peru
pērēbejarā Marīpūre wereboerā īgūsāya
puririduparure āmurā irima.

^h 7.17 San Juan 11.25: Jesús ārīmi: —Yū boanerārē masāmakū irigu, īgūsārē okari sīgū āārā. Yure buremugū
boadigūe āārīkeregū, okagūkumi, ārīmi. San Juan 14.6: Jesús ārīmi doja: —Yū dita Yūpū pūrogue waarī
maa irirosū āārā. Yū diayema āārīrīrē masakare masīmakū irigu, īgūsārē okamakū irigu āārā. Yū merāta
Yūpū pūrogue waarākuma, ārīmi. Irasirigu Jesús deko wiriri gobema perebiri okarire sīrī deko irirosū
āārīmi. īgū merā īgūrē buremurā īgū Pagu puro i perebiri okarire opamurā āārīma.

⁷ Āārīpūrorigu Marīpure wereboegu ĩgūyarure purimi. ĩgū puriadero puru, deko yeri yusari yeri peame merā, dī merā morērī yeri nikūgue yuribu. Iri yeri yurimakūta, i nikū ũjūākōābū. I nikū deko ejaburogora ũjūtūnubū. Yukude, tá yasaride iropata ũjūbū.

⁸ Puru gajigu Marīpure wereboegu ĩgūyarure purimi doja. ĩgū purimakū, wádi ũtāū irirosū deyodi, peame merā ũjūnīdi, dia wádiyague mirūa dijabu. Irasiriro i nikū ũjūaderopata wádiyama deko, dī poyakōābū.

⁹ Irasirirā āārīpererā wádiya marā ure bu dukawamakū, su bumarā boakōāma. Doórīduparu wádiyague āārīrīde, iropata ũjūbū.

¹⁰ Pērā Marīpure wereboerā ĩgūsāya purirīduparu puriadero puru, gajigu Marīpure wereboegu ĩgūyarure purimi doja. ĩgū purimakū, wágu neñukāmu siāgori turu ũjūrī irirosū deyogu ũjū, mutādi nikūguere dijijami. ĩgū diariguere, deko wiriri goberiguere deko ejaburogora meemejāmi. ¹¹ ĩgū: “Sūīgū” wāīkūmi. Deko ĩgū meemejādero ejatuaro sūīrī deko waabū. Irasū waadero puru, iri dekore iirirā, wārā masaka boama.

¹² ũrerā Marīpure wereboerā ĩgūsāya purirīduparu puriadero puru, gajigu Marīpure wereboegu ĩgūyarure purimi doja. ĩgū purimakū, abe ũmumu, űamimude deko ejaburogora poyanorēma. Neñukāde iropata poyanorēma. Irasirīgu abe, ũmurē wapikuri horagora neō boyobirimi. űamidere wapikuri horagora abe űamimū, neñukā neō boyobirima.

¹³ Puru ũmarōgue ĩamugū, gapāu wúwāgāgūrē ĩābū. ĩgū turaro merā āsū ārī werenīmakū pébu:

—Ayó! Ayó! Ayó! Gajirā ũrerā Marīpure wereboerā ĩgūsāya purirīduparure puribema dapa. ĩgūsā irire puriadero puru, űetaripo waarokoa i nikūgue āārīrārē, ārīmi.

9 ¹ Puru wapikurā Marīpure wereboerā ĩgūsāya purirīduparu puriadero puru, gajigu Marīpure

wereboegu ĩgūyarure purimi doja. ĩgū purimakū, neñukāmu irirosū deyogu ũmugasigue āārādi i nikūgue yuriadiere ĩābū. Buro ũkūārī gobema sawire ĩgūrē sīma. ² ĩgū iri gobere tūpāmakū, wārī peamema ĩmīkā wiribu. Iri ĩmīkā abe ũmumūrē tuúbiatobū. Irasiriro ũmarōgue naĩtārō waabū. ³ Poreroa, ĩmīkā watopegue āārānerā, i nikūgue wáđijarima. Korebaba irirosū toarā āārīma. ⁴ Marīpū ĩgūsārē táre, yukure, gaji otedearo poyanorēdorebirimi.

“ĩgūsāya diapuserorire yū wāī tuuñā marīrāno ditare űerō tarimakū irirākoa”, ārīmi. ⁵ ĩgūsārē toawēđedorebirimi. Su mojomarā abegora ĩgūsārē burro pūrīmakū iridoremi. Irasirirā korebaba toari pūrīrōsū ĩgūsārē pūrīmakū irima.

⁶ ĩgūsārē pūrīrīpoere masaka burro boadudima. ĩgūsā boadukeremakū, boamasīña marībū.

⁷ Poreroa, caballua gāmekēāburi dupiyuro āmu odoanerā irirosū deyoma. ĩgūsāya dipure oparā peyari berorī, oro merā iridea berorī irirosū deyorire peyama. ĩgūsāya diapurī masakaya diapu irirosū deyobū. ⁸ ĩgūsāya poari, nomeya poañapu irirosū āārībū. ĩgūsāya guika, ēokayea guika irirosū āārībū. ⁹ ĩgūsāya koretibirire kōme merā iridea kāmutari surīro sāñanerā irirosū āārīmā. ĩgūsā wūmakū, ĩgūsāya kēdupuri burro busubū. Wārā caballua tūrūrīduparure ĩgūsā gāme wējērogue mumurō merā tūāwāgārā irirosū busubū.

¹⁰ Korebaba irirosū ĩgūsāya pore merā toarā, masakare su mojomarā abegora pūrīmakū irima. ¹¹ Poreroa opu, burro ũkūārī gobe opu āārīmi. ĩgū Marīpure wereboegu āārīdi āārādīmi. Hebreo ya merā “Abadón” wāīkūmi. Griego ya merā “Apolión” wāīkūmi. “Apolión”, ārīrō: “űerō poyanorērīmasū”, ārīduaro yāa.

¹² Poreroa masakare űerō pūrīmakū iriadero puru, űerō tarīpūrōrīdea pereakōābū. Iri puru, pero űerō tariri duyāa dapa.

¹³ Puru su mojomarā Marīpure wereboerā ĩgūsāya purirīduparu

puriadero pũru, gajigu Marĩpure wereboegu ĩgũyarure purimi doja. ĩgũ purimakũ, sugũ werenĩmakũ pũbu. Marĩpũ ĩũrũ ĩgũsã ĩgũrẽ sidea soepeoro, oro merã iridea soepeorogue ĩgũ werenĩri busubu. Iri soepeoroma wapikuri kũsari watopegue ĩgũ werenĩri busubu. ¹⁴Irasũ werenĩgũ, puriduru puriadire ãsũ ãrĩmi:

—Wapikurã Marĩpure wereboerã ããrãdinerãrẽ wiuka! ĩgũsã dia wãdiya Eufrates wãikudiyague suadobosũnerã ããrĩma, ãrĩmi.

¹⁵Irasũ ãrĩmakũ pẽgu, Marĩpure wereboegu ĩgũsã wapikurãrẽ wiumi, wãrã masakare wẽjẽmurãrẽ. Irasirigu Marĩpũ ĩgũsãrẽ: “I hora, ĩnu, ĩi abe, i bojori ããrĩmakũ, wiusũrãkuma”, ãrĩderosũta keoro waabu. Irasirirã ããrĩpererã i nikũgue masakare ure bu dukawamakũ, su bumarãrẽ wẽjẽrã waama. ¹⁶Ĩgũsã merã wãrã surara caballua weka peyarã ããrĩmã. “Ĩgũsã ããrĩpererã doscientos millones surara ããrĩmã”, ãrĩrĩrẽ pũbu.

¹⁷Yũ kërõsũgue caballuare, ĩgũsã weka peyarãdere ĩabu. ãsũ deyoma: ĩgũsãya koretibirire kõme merã iridea kãmutari surĩro sãñanerã ããrĩmã. Iri kãmutari surĩ, diiari, yasari, boreri surĩ deyobu. Irasiriro peame ãjũrĩ, ãtãye jacinto wãikũriye, azufre wãikũri poga irirosũ deyori ããrĩbũ. Caballuaya dipu ãokayea dipu irirosũ deyobu. ĩgũsãya disirigue peame, ĩimikã, azufre wãikũri poga ãjũrĩ ĩimikãde wiribu. ¹⁸Irasirirã caballua ĩgũsãya disi wiriri: peame, ĩimikã, azufre ãjũrĩ merã ããrĩpererã masakare ure bu dukawamakũ su bumarãrẽ wẽjẽma. ¹⁹Ĩgũsãya disi wiriri merã, ĩgũsãya pore merã wẽjẽma. ĩgũsãya pore yuwari, ãña dipu irirosũ deyobu. Iri merã masakare kãmitũma.

²⁰Gajirã masaka peame, ĩimikã, azufre ãjũrĩ merã boamerã gapu irire waamakũ ĩãkererã, ĩgũsã ñerõ iririre neõ piribirima. Wãtẽãrẽ buremurĩrẽ neõ piribirima. ĩgũsã buremurã keori weadea: oro, plata, bronce, ãtãyeri, yuku merã irideare buremurĩrẽ neõ piribirima. Iri keori weadea neõ ĩãbiri,

neõ pẽbiri, neõ naabiri ããrĩkeremakũ, ĩgũsã irire soebuima. ²¹Irasũ ããrĩmakũ, ĩgũsã masakare wẽjẽdeare, ĩgũsã yea ããrĩrã irideare, ĩgũsã kõãbiradeare, ĩgũsã yajadeare neõ bujaweweririma. Iri ããrĩpererire neõ piribirima.

Marĩpure wereboegu papera tũrũgãrẽ opadea

10 ¹Pũru gajigu turagu Marĩpure wereboegu ãmũgasigue merã ĩimikãyebõ degogue dijarimãkũ ĩabu. ĩgũya dipuru wekare buida ããrĩbũ. ĩgũya diapu abe ãmũmũ irirosũ gosesiribu. ĩgũya ñĩgãrĩ peame irirosũ gosebũ. ²Ĩgũya mojõgue papera pũ kuradea tũrũgãrẽ opami. ĩgũya diayema gubu merã dia wãdiyague tãpĩmi, kũgarũma gubu merã nikũgue tãpĩmi. ³Irogue ñĩgũ, turaro ãokaye gaguinĩrõsũ gaguinĩmi. ĩgũ irasũ gaguinĩmakũ, su mojõma pere gaji mojõ peru pẽrẽbejarã bupua werenĩma. ⁴Ĩgũsã werenĩadero pũru, ĩgũsã werenĩadeare gojanũgãbu. Yũ gojanũgãmakũ, sugũ ãmũgasigue ããrĩgũ yũre ãsũ ãrĩ weremi:

—Bupua werenĩadeare gajirãrẽ werebirikõãka! Irire gojabirikõãka! ãrĩmi.

⁵Pũru yũ wãdiyague, nikũgue ñĩmakũ ĩãdi, ĩgũya diayema mojõrẽ ãmũgasigue soemumi. ⁶Irasũ soemugũ, Marĩpũ okanĩgũ, ãmũgasi, i nikũ, dia wãdiya ããrĩpererã irogue ããrĩrãrẽ iridi wãĩ merã wãĩpeo, ãsũ ãrĩmi:

—I ãmũ pereakõãa. Iropata ããrã.

⁷Su mojõma pere gaji mojõ suru pẽrẽbejarã Marĩpure wereboerã ĩgũsãya puririduparure purisiama. Gajigu ĩgũyarure purimakũ, Marĩpũ ĩgũ: “ãsũ irigura”, ãrĩdeare, iripoegue marã masĩbirideare iriyuwarikũgũkumi. Irasiriro iri, ĩgũrẽ moãboerãrẽ, ĩgũya kerere weredupiyunerãrẽ ĩgũ: “ãsũ irigura”, ãrĩdea keoro waarokoa, ãrĩmi.

⁸Ĩgũ irasũ ãrãdero pũru, ãmũgasigue ããrĩgũ yũre werenĩdi, dupaturi ãsũ ãrĩ werenĩmi:

—Sĩ Marĩpure wereboegu, wãdiyague, nikũgue ñĩgũ pũrogue waaka! ĩgũya

mojogue papera pū kuradea tūrūgārē opami. Iri pūgārē āika! ārimi. ⁹Īgū irasū ārimakū pēgu, īgū pūrogue waabu. Īgūrē yu papera pūgārē sērēmakū pēgu, āsū āri yujūmi yure:

—Āi, baaka! Mū baamakū, mume irirosū ōārō misōrokoa. Muya paru gapu, paru buro sūirokoa, ārimi.

¹⁰Īgū irasū ārimakū pēgu, iri pūgārē ĩgūrē āi, baabu. Yu baamakū, mume irirosū misōbu. Baa odoadero paru, yaa paruguerē sūirō péñabu. ¹¹Paru āsū ārimi yure:

—Dupaturi wári buri marārē, wári nikū marārē, ĩgūsā ya werenirārē, ĩgūsā oparādere Marīpu ĩgūsārē: “Āsū irigura”, ārideare weregu waaka! ārimi.

Pērā Marīpuyare wererimasā weredea

11 ¹Paru Marīpu yure keodi, tuadi irirosū deyodire sīmi. Sī odo, yure āsū ārimi:

—Īgu merā yaa wiire keogu waaka! Iri wiimarē yu iūrō ĩgūsā yure sīdea soepeorodere keoka! Iri wiiguerē masakare yure buremurādere: “¿Niñāsū āārīrī?” āri keoka! ²Iri wii tūroma gapure keobirikōāka! Iri gajiro marā masakare wiadea nikū āārā. ĩgūsā cuarenta y dos abegora yaa makārēⁱ poyanorēgorenarākuma. ³Irasirigu yaare weremurārē pērā iriugura. Yoaripoe mil doscientos sesenta nurīgora yaare wererākuma. ĩgūsā bujawereri ĩmurā, kó surī sāñanerā āārīrākuma, ārimi.

⁴Īgūsā pērā Marīpuyare weremurā, pegu olivo wāikuri yuku, irasū āārīmakū pegu sīāgori yuku irirosū āārīma. Marīpu i nikū Opū iūrō nīma. ⁵Īgūsārē ĩaturirā ĩgūsārē ñerō iridūamakū, ĩgūsāya disigue peame ũjūrī purā wiriri merā ĩgūsārē soe wējēpeokōārākuma. Irasirirā āārīpererā ĩgūsārē ñerō iridūarārē iri merā boamakū irirākuma. ⁶Īgūsā Marīpuyare wererīnurīrē deko merēdobirīmakū merēbirīkoa. Irasū āārīmakū dekore dí poyadoremakū

dí poyarokoa. I nikū āārīpererogue āārīrārē āārīpereri gajirosūperi ñerō taridorerākuma. ĩgūsā iridūaropa ñerō tarimakū irirākuma.

⁷Marīpuyare were odomakū, buro ũkūārī gobegue āārīgū, ñegū gajirosū deyogu wirigukumi, ĩgūsā pērā merā gāmekēābu. ĩgūsārē gāmekēā, ĩgūsārē tarinugā, wējēkōāgukumi. ⁸Īgūsārē wējēadero paru, ĩgūsāya dūpuri dari wári makāma maague oyarokoa. Iri makā, marī Opure Jesucristore ĩgūsā curusague pābiatū wējēdea makā āārā. Iri makā marā ñerā āārīrā, Sodoma marā, Egipto marā ñerā āārīnerā irirosū āārīma. ⁹Urenu gajinu dekogora ĩgūsāya dūpuri dari iri maarē oyarokoa. Āārīpereri nikū marā, āārīpereri buri marā, ĩgūsā ya werenirā ĩgūsāya dūpuri darire ĩrākuma. Gajirārē iri dūpuri darire yādorebirīkuma. ¹⁰Īgūsā pērā okarā, i ũmu marā masakare buro ñerō tarimakū irinerā āārīma. ĩgūsā boamakū ĩārā, ũsuyarākuma. Bosenu iri, gajinorē gāme sīrākuma.

¹¹Īgūsā boadero paru, urenu gajinu deko paru, Marīpu ĩgūsārē masū, dupaturi okamakū irimi doja. ĩgūsā wāgānugāmakū ĩārā, āārīpererā buro gūima. ¹²Paru sugū ũmugasigū āārīgū ĩgūsā pērārē turaro merā āsū āri werenīmakū péma:

—Ōogue murīrika musā! ārimi.

Īgū irasū ārīmakū pērā, ĩmikāyebo merā murīākōāma. ĩgūsā murīāmakū, ĩgūsārē ĩaturirā ĩāma. ¹³Īgūsā murīaripoe nikū buro ñomebu. Iri makāma wiiri wári mirūadijabu. Wārā siete mil masaka boama. Gajirā dūyarā gapu buro gūima. “Marīpu ũmugasigū āārīgū turatarīgu āārīmi”, ārīma.

¹⁴I āārīpereri irasū waadero paru, pero ñerō tariri waasiabu. Irasū waakeremakū, mērōgā paru masaka dupaturi ñerō tarirākuma doja.

Marīpūre wereboegu puriduru puritūnudea

¹⁵Paru su mojōma pere gaji mojō suru pērēbejarā Marīpūre wereboerā ĩgūsāya

ⁱ 11.2 Marīpūya makā, Jerusal'ēta āārā.

puririduparure puriadero puru, gajigu igürë wereboegu igüyarure purimi. Igü purimakü, umugasigüe äärirä turaro merä äsü äri wereníma:

Dapagorare Marípu, igü iriudi
Cristo merä äärípererä i umu
marärë doregu ñajämi. Igü doreri
neö perebirikoa, ärima.^j

¹⁶Irasü ärimakü pérä, Marípu diaye oparä doarigüe doarä veinticuatro oparä murä Marípu iürö ñadukupuri merä ejaejäja, igüsäya diapure yebague moomejä, igürë buremu, ¹⁷äsü ärima:

Gua Opu, äärípererä nemorö
turaçu äärä. Mu merä usuyäa.
I umurë iriburo dupiyuro
äärísiabu. Dapagoradere
äärínkōöa. Pwuguedere irasüta
äärínkōögukoa. Mu turari merä
masakare dorenugäa. Irasirirä
murë usuyari säa.

¹⁸I umu marä murë gäämemerä, mu merä guatarima. Mu igüsärë wajamoäríne, irasü äärímakü boanerädere mu wajamoärípoje ejasiäa. Äärípererä muyarä gapure öärirë sigukoa.^k

Muya kerere weredupiyurimasärë,
murë öarö goepeyari merä
buremurärë, oparärë, ubu
ääríradere öärirë sigukoa. I
umu marärë poyanorërä gapure
béorípoje ejasiäa, ärima.^l

¹⁹Igüsä irasü ärädero puru, Marípuya wii umugasigüe äärirä wii makäpuro tüpäsübu. Iri wii poekague su kumarë iäbu. Iri kuma, Marípu masakare weripäri gojadea opari kuma ääríbü. Iri kumarë iämaküta, bupu miä, büro pámi. Irasü äärímakü, i nikü ñomebu. Wári deko yeri yusari yeri nikügüe yuribu.

Nomeöya, irasü äärímakü pírü
irirosü deyogüya kerere wereäea

12 ¹Puru umugasigüe gajirosüperi büro goeri deyoamakü iäbu. Irasü waarípoje sugo nomeörë iäbu. Igoya suríro abe umumu irirosü

gosesiribu. Abe ñamimu weka nómo. Opu peyari berore, pe mojóma pere su gubu peru përebejarä neñukä opari berore peyamo. ²Igo püräkuburo mérögä duyabu. Irasirigo igo nijíwägügö püríro merä gaguinímo. ³Puru gaji umugasigüe deyoamakü iäbu. Wägu pírü diiagu diakëä irirosü deyogüre iäbu. Igü su mojóma pere gaji mojó peru përebejari dipu opagu äärími. Dipuku, oparä peyari beroríre peyami. Pe mojóma kúsari opagu äärími. ⁴Umugasigüe äärirä neñukärë ure bu dukawamakü, su bumarärë igüya pore merä wëjäsiri meédijumi. Igü, nomeö püräkubo puro nými, majigü deyoamakü baabu. ⁵Mérögä puru, majigürë püräkumo. Ii majigüta äärípereri nikü marä Opu ääríbu äärími. Wári turari merä, opu kóme merä iridea yuku opagu masakare dorebu äärími. Puru Marípu igü doaro purogue igürë äimuríami. ⁶Nomeö masaka maríro Marípu ämuyuderogue duriwägäkōöamo. Irogue igore mil doscientos sesenta ñarígora baari sími.

⁷Puru umugasigüe gämewëjërí waabu. Marípure wereboerä opu Miguel wäikugu, igüyarä Marípure wereboerä, pírü merä gämekëäma. Pírü, igüyarä merä Miguesa merä gämekëämi.

⁸Miguesa pírü tarinugäma. Irasirigu pírü, igüyarä merä umugasigüere igüsä ääríro neö bokanemobirimi. ⁹Irasirigu Marípu pírürë béokōöami. Igü wägu pírü, neögoraguere deyoadi, Satanás wäikugu, wätí äärími. Igü äärípererä i umu marä masakare ärikatorikugu äärími. Marípu igürë, igüyarä merä i nikügüe béodijumi.

¹⁰Puru sugu umugasigüe äärigü turaro merä äsü äri werenímakü pébu: —Marípu maríre tauri, igü turari merä marí Opu äärirä, igü iriudi Cristo maríre doreri ejasiäa. Irasirigu Marípu wätíre umugasigüe äärídire i nikügüe béodijumi. Umuriku, ñamiriku wätí Marípure, maríyarä Jesúre buremurärë: “Nerö irirá ääríma”, äri

^j 11.5 Ex 15:18; Dn 2:44; 7:14,27 ^k 11.18a Sal 2:5; 110:5 ^l 11.18b Sal 115:13

weresāgū iriadimi. ¹¹ Marīyarā wātīrē tarinugāma. Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgūrē, īgū dī béori merā īgūsārē taurire būremusiā, irasirima. Jesúya kerere weredeja waja gajirā īgūsārē wējēduakeremakū, īgūsā okarire maībirima. Neō piriro marīrō īgūya kerere weresiā, wātīrē tarinugāma. ¹² Irasirirā musā ūmugasigūe āārīrā āārīpererā ūsuyaka! Wātī nikūgue béodijusūadi āārīmi. Musā i nikū āārīrārē, dia wādīyague āārīrārē wātī dijajamakū, musārē űetariro waanugābu. Īgūrē wajamoāburo mérō dūyāa. Irire masīmi. Irasirigū guatarikōāmi, āri weremi.

¹³ Irasirigū pīrū, nikūgue béodijumakū īāgū, majīgū pagore nūrūtuyawāgāmi. ¹⁴ Marīpū gapū igore gapāu kēdūpurire sīmi. Iri merā igo, pīrūrē masaka marīrōgue wū duriwāgāmo. Irogue ūre bojori gaji bojori dekogora Marīpū igore baari sīmi. ¹⁵ Igo irogue āārīmakū īāgū, pīrū igore miūdūagū, wāro dekore dokabéomi. ¹⁶ Irasirikeremakū, i nikū gapū igore iritamubū. Pīrūya disī wiriri dekore yeteoma, uju āīpeokōābū. ¹⁷ Irasū waamakū īāgū, pīrū igo merā guatarimi. Irasirigū igo parāmerā āārīturiarā merā gāmewējēgū waami. Īgūsā, Marīpū dorerire irirā, Jesucristoya diayema buerire neō pirimerā āārīma. ¹⁸ Pīrū dia wādīya turo eja, irogue yūmi.

Pērā gajirosū deyorāyare gojadea

13 ¹ Pūru gajirosū deyogu dia wādīyague āārādi wāgāpamakū īābū. Īgū su mojōma pere gaji mojō peru pērēbejari dipu, pe mojōma kūsari opagu āārīmī. Īgūya kūsarigūe oparā peyari berorīre peyami. Īgūya dipure Marīpūre űerō doori wāi gojatūdea āārībū. ² Īgū, yé dorogu guagu irirosū deyomi. Buguya guburi irirosū opagu āārīmī. Ēōkaye irirosū disikugū āārīmī. Pīrū īgū turarire sīmi īgūrē. Irasū sīgū, īgūrē opu doarogue dobomi, īgū irirosūta masaka wārārē doreburo, ārīgū. ³ Gajirosū deyogu dipuru su dipuru kāmīrōkūri dipurusū deyobū. Iri kāmīrō

īgūrē wējēboyadea kāmīrō, yaridea kāmīrōgue āārībū. Irire īārā, i ūmu marā āārīpererā īāgukakōāma. Irasirirā īgūrē: “Turagu āārīmi”, āri, īgūyare irituyama. ⁴ Pīrū īgū turarire gajirosū deyogure sīmakū īārā, masaka pīrūrē: “Ōātarigū āārīmi”, āri būremuma. Gajirosū deyogudere āsū āri būremuma: —Neō gajigū mū irirosū turagu māmi. Gajigū mūrē neō tarinugāmasībemi, ārīma.

⁵ Pīrū dorederosūta gajirosū deyogu: “Yū, gajirā nemorō āārītarinugāgū āārā”, āri weregorenami. Marīpūre űerō āri doogorenami. Masakare cuarenta y dos abegora doremi. Marīpū īgūrē: “Iropata irika!” ārīmakūgue duūmi. ⁶ Irasirigū masakare doregū, āsū irimi. Marīpūre, īgū wāirē, īgū āārīrōrē, āārīpererā īgū pūro āārīrādere űerō āri doomi. ⁷ Marīpūyarā merā gāmewējē, īgūsārē tarinugāmi. Āārīpererogue āārīpereri buri marārē, īgūsā ya werenīrārē, āārīpereri nikū marārē doremi. Marīpū īgūrē: “Iropata irika!” ārībiriimi dapa. Irasirigū űerirē irimi. ⁸ Āārīpererā i nikū marā Marīpūyarā āārīmerā gajirosū deyogure būremuma. Marīpū īgū i ūmurē iriburo dupiyuro īgūyarā āārīmurā īgū merā perebiri okari opamurā wāirē su papera pūgue gojatūsiadi āārīmī. Iri pū Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgū wējēsūdiya pū āārā.

⁹ Gāmīpūrī oparā, ire péka!

¹⁰ Peresugue waarō gāāmea, ārīsūnerā irogue waarākuma. Sareri majī merā gajirārē wējērā, sareri majī merā wējēsūrākuma. Iri irasū waaripoe Marīpūyarā āārīrā gūñaturari merā īgūrē būremurīrē neō pīribirikōārō gāāmea.

¹¹ Pūru gajigū gajirosū deyogure īābū doja. Nikū poekague āārādi wiri mūrīrīmi. Īgū oveja majīgū irirosū pe kūsā opagu āārīmī. Irasū āārīkeregū, pīrū irirosū werenīmi. ¹² Gajirosū deyogu āārīpūrōriadiya turarire opami. Iri turari merā āārīpererā i nikū marārē gajirosū deyogu

äärípūroriadiire wējēsūboyadi kāmīrō yarisūadiire būremumakū irimi. ¹³Wári deyoromurīrē iri ĩmumi. Masaka ĩūrō peame ũmugasigwe āārēadeare nikūgwe dijarimākū irimi. ¹⁴Īgū, gajirosū deyogū āārípūroriadiya turari ĩgūrē sīrī merā wári deyoromurīrē iri ĩmumi. Iri merā masakare ārikatomi: “Ī ĩmāsā būremugū āārīmā”, ārigū. Irasirigū ĩgūsārē gajirosū deyogū āārípūroriadi keorire weadoremi. Gajirosū deyogū āārípūroriadi sareri majī merā saresūadi āārīkeregū okami. ¹⁵Gajirosū deyogū purū aaradi, gajirosū deyogū āārípūroriadiya turari merā ĩgū keori weadeare okamakū irimi. Irasirigū iri keori weadeare masakū irirosū werenīmakū, āārīpererā irire būremumerārē wējēmākū irimi. ¹⁶Āārīpererārē ĩgūsāya diayema mojó gapure, o ĩgūsāya diapuserorire gajino gojatúadoremi. Ubu āārīrārē, oparārē, wári doebiri oparārē, boporārē, moāboerimasārē, moāboerimasā āārīmerārē, āārīpererārē irasū gojatúadoremi. ¹⁷Gojatúsūna marīrā neō wajarimasībiri, neō duamasībiri. Iri gojatúdea, gajirosū deyogū āārípūroriadi wāi, o ĩgū wāi keori āārā.

¹⁸Irire oārō pēmasirō gāāema. Pēmasirā, gajirosū deyogū wāi keorire masīburo. ĩgū wāi keori, masakū wāi keori, seisientos sesenta y seis āārā.

Marīpū taunerā ciento cuarenta y cuatro mil masaka ĩgūrē bayadea

14 ¹Purū Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgūrē ũtāi Sión^m wāikudigwe nīgūrē ĩābu. ĩgū merā ciento cuarenta y cuatro mil masaka āārīmā. ĩgūsā, ĩgū wāirē, ĩgū Pagu wāidere ĩgūsāya diapuserorire gojatúsunerā āārīmā. ²Purū ũmugasigwe merā buro busudijaririre pēbu. Wádibu ũtāmu irirosū, buro bupu páro irirosū busubū. Wārā arpa wāikūri buaputērō irirosū busubū. ³ĩgūsā ciento cuarenta y cuatro mil masaka, Marīpū, Opū doarogue doagu diaye, irasū āārīmakū wapikurā

okarā, oparā murā ĩūrō bayama. Maama bayarire bayama. ĩgūsā dita iri bayarire masīma. ĩgūsā i nikū marā watopegue āārīrā, Marīpū tausūnerā āārīmā. ⁴Neō ĩgūsā suñarō nome merā ñerō iribirinerā, neō sugo nomeorē marāpokūbirinerā āārīmā. Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgūyare irituyama. I nikū marā masakā watopeguere Marīpū tausūnerā āārīmā. ĩgūsā Marīpūyarā, irasū āārīmakū Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgūyārā āārīpererārā āārīnerā āārīmā. ⁵ĩgūsā watopeure neō sugo ārikatogū māmī. Marīpū ĩūrōrē ñerīrē opamerā āārīma.

Ūrerā Marīpūre wereboerā weredea

⁶Purū gajigū Marīpūre wereboegu ũmarogwe wūgure ĩābu. ĩgū āārīpererā i nikūgwe āārīrārē Marīpū masakare tauri kerere wererimasū āārīmī. Āārīpererogue āārīpereri nikū marārē, āārīpereri buri marārē, ĩgūsā ya werenīrārē iri kerere weregū āārīmī. Iri kere, neō gorawayubiri, perebiri kere āārā. ⁷Turaro merā ārimi:

—Marīpūre goepeyari merā āsū ārī būremuka: “Turatarigū, oātariḡū āārīmī”, ārika! ĩgū āārīpererā ñerārē peamegwe bēoripoe ejasiāa. ĩgū ũmugasire, i nikūrē, dia wādīyare, āārīpereri deko wiriri goberidere iridi āārīmī. Irasirirā ĩgūrē būremuka! ārimi.

⁸ĩgū purumu, gajigū Marīpūre wereboegu āsū ārimi doja:

—Wári makā Babilonia wāikūri makā pereakōābu. Iri makā marā āārīnerā āārīpereri nikū marārē ñerō irimakū irima. Masaka ĩgūsārē ĩākūirā, mejārikurā igui deko pāmudeare turaro uaribejarosūta ĩgūsā ñerī iriridere turaro uaribejama, ārimi.

⁹⁻¹⁰Pērā Marīpūre wereboerā irasū ārādero purū, gajigū Marīpūre wereboegu turaro merā āsū ārīnemomi doja:

—Āārīpererā gajirosū deyogure, ĩgū keori weadeare ejaḡejā būremurārē

^m 14.1 Jerusalén, Sión wāikudigwe āārīyuro.

īgūsāya diapuserorire, o ģūsāya mojōrīrē ģū wāi gojatūsūnerārē Marīpu būro wajamoōgukumi. Ģūsā merā būro guagu, turaro wajamoānīgukumi. Azufre wāikuri poga būro asiri ģjūrī, peame merā ņerō tarimakū irigukumi. Ģārē wereboerā, Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgū ģūrō, ģūsārē wajamoōgukumi. ¹¹Iri peame irasū ģimikakunīkōārokoka. Neō yaribirikoka. Ģūsārē irasū pūrīnīmākū irirokoka. Ąārīpererā gajirosū deygure, ģū keori weadeare ejamejā būremurārē, ģū wāi gojatūsūnerārē irasū pūrīnīrokoka. Ũmārī, ņamirī pūrīnīkōārokoka, ārīmi.

¹²Irasirirā musā Marīpuyarā, ģū dorerire irirā, Jesúre būremurārē neō pirimerā āārīrā, gūnaturaka!

¹³Puru sugu ũmugasigū āārīgū werenīmākū pébu doja. Yure āsū ārīmi:

—Ire gojaka: “Marī Opure būremurā boadero purugedere usuyari bokarākuma”, ārīmi. Ōāgū deymarīgūde: “Irasūta āārā”, ārīmi. “Ģūsā turaro moārīrē pirikōā, siñajārākuma. Ũmugasigū ģūsā waamakū, Marīpu ģūsā ōārō irideare gūnagukumi. Irasirigu ģūsārē ōārō irigukumi”, ārīmi Ōāgū deymarīgū.

I nikūma otedea dukakurimarē werede

¹⁴Puru ģimikāyēbo boreri yebore ģābu. Iri yēbo weka sugu masakū doami. Ģūya dipurugue oro merā iridea berore peyami. Duka diti āiri usiri berore opami. ¹⁵Puru gajigu Marīpūre wereboegu Marīpuya wiigū āārādi wirijami. ģimikāyēbo weka doagure turaro merā āsū ārī gaguinīmi:

—Mūya usiri bero merā i nikūma otedea dukare diti āikōāka! Irire diti āirīpoe ejasiāa. Duka boresiabu, ārīmi.

¹⁶Irasū ārīmakū pégu, ģimikayēbo weka doadi ģūya usiri bero merā i nikūma otedea dukare wāji āīmi.

¹⁷Puru gajigu Marīpūre wereboegu ũmugasigū āārīrī wii Marīpuya wiigū āārādi wirijami. Ģūde duka diti āiri usiri berore opami. ¹⁸Puru gajigu

Marīpūre wereboegu Marīpūre sīdea soepeoro purogue āārādi wirijami. Ģū peame opu āārīmi. Irasū wirijagu, duka diti āiri usiri bero opagure turaro merā āsū ārīmi:

—Mūya usiri bero merā i nikūma igui tōrīrē diti āika! Iri igui ņisiabu, ārīmi.

¹⁹Ģū irasū ārīmakū pégu, ģūya usiri bero merā i nikūma igui tōrīrē wiiritā āīmi. Irire āi, igui kurabipiri gobe miēgū sāmi. Iri gobegu kurabipiri, Marīpu ģārē gāamemerārē būro wajamoārō irirosū āārā. ²⁰Makā turogue iri igui kurabipisūbu. Igui kurabipisārīpoe iri gobeguere wāro dī wiribu. Iri dī merā wādiya, caballuya disire tūsārī berogue mirītuūnūjābu. Trescientos kilómetros yoadiya waabu.

Marīpūre wereboerā masakare ņerō tarimakū iritūnuburire werede

15 ¹Puru ũmugasigū gajirosūperi būro goeri deyoamakū ģābu doja. Su mojōma pere gajī mojō peru pērēbejarā Marīpūre wereboerārē ģābu. Marīpu ģūsārē masakare wajamoātūnodoregukumi. Irasirirā, ģū wajamoādoregu pīnerā āārīmā. Iri wajamoārī merā Marīpu i ũmu marā merā guari pererokoka.

²Puru dia wādiyare ōārō deko sūridiya peame merā morēadiya irirosū āārīdiyare ģābu. Iriya turo nīrārē, gajirosū deyogu dorerire iribiri, ģū keori weadeare būremubirinerārē ģābu. Ģūsā gajirosū deygūya wāirē gojatūdorebirinerā āārīmā. Iroque nīrā, arpa wāikuri buaputērīrē opama. Iri buaputērī Marīpu sīdea āārībā. ³Ģūsā Marīpūre moāboegu Moiséya bayarire, Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgūya bayaridere bayapeoma. Ąsū ārī bayama:

Gua Opu, mu āārīpererā nemorō turagu āārā. Ąārīpereri mu iridea ōātaria. Irire ģārā, ģāgukakōā. Mu āārīpererā i nikū marā Opu āārā. Ąrīkatori marīrō, diayemārē ōārō yāa.

⁴Ąārīpererā murē gūirākuma.

Ąārīpererā murē: “Turatarigu

äärími”, árírākuma. Mu dita ñeri marígū āārā.

Āārīpereri nikū marā mu purogue eja, mu iūrō ñadukupuri merā ejamejā, mure ñemurākuma. Mu diayema irideare iānerā āārīsā, irire irasū irirākuma, āri bayama.

⁵Puru Marīpuya wii, ūmugasigue āārírí wii tūpamakū iābu. Iri wii poekague Marīpu āārírí taribu ígū doreri gojadea majírí ūtā majírí āārībú. ⁶Iri wii poekague āārānerā, su mojóma pere gají mojó peru pērēbejarā Marīpüre wereboerā wirijama. Ígūsā Marīpu wajamoādoregu pīnerā āārímá. Ígūsāku masakare ñerō tarimakū iriburire opama. Ígūsā boreri, gurari marírí surí, buro gosesiriri surí sānarā āārímá. Ígūsāya koretibirire oro merā iridea yujwēñaridarire suatúanerā āārímá. ⁷Ígūsā wirijamakū, wapikurā okarā merāmū ígūsāku Marīpüre wereboerārē oro merā irideaparire sími. Iripari Marīpu āārínígū buro wajamoāburi oārō uturibu. ⁸Ígū iriparire ígūsārē símakū, Marīpuya wii poekague ígū gosesiriri merā, ígū turari merā iimikākuseyakōābu. Irasū iimikākuseyamakū, iri wiire neō sugño ñajāmasíbirimi. Marīpüre wereboerā ígū wajamoādoregu píderosūta ígūsā masakare wajamoāttuadero purugue dupaturi iri wiire ñajāmasírākuma doja. Ígū wajamoāburo dupiyuro ñajāmasíña máa dapa.

Juan Marīpu masakare wajamoāburire gojadea

16 ¹Puru Marīpuya wii ūmugasigue āārírí wiigüe āārígū turaro merā werenímakū pébu. Su mojóma pere gají mojó peru pērēbejarā Marīpüre wereboerārē āsū ārími:

—Marīpu wajamoādoredeare irirā waaka! Irasirirā musāya parimarē nikūgüe písiridijurā waaka! ārími.

²Irasū ārímakū pégu, āārīpurorigu Marīpüre wereboegu ígū oparipamarē nikūgüe písiridijumi. Ígū irasirimakū,

gajirosū deyogu wāí gojatúsunerā, ígū keori weadeare buremurā ñerō kāmikū, buro pūrīsūma.

³Ígū irasū písiridijuadero puru, gajigu Marīpüre wereboegu ígū oparipamarē dia wádiyague písiridijumi. Ígū irasirimakū, deko, dí poyabu. Boadiya dí irirosū āārībú. Irasū waamakū, wádiyague āārírā boapereakōāma.

⁴Pērā písiridijuadero puru, gajigu Marīpüre wereboegu ígū oparipamarē diarigüe, deko wiriri goberigüe písiridijumi. Ígū irasirimakū, diari, wiriri goberima deko, dí poyabu.

⁵Puru gajigu Marīpüre wereboegu āārīpererogue dekore doregu āsū ārímakū pébu:

—Gua Opū, mu ñeri marígū āārā.

Dapagoradere irasūta āārínkōāa. Iripoeguedere irasūta āārínkōābu. Irasirigu wajamoāgū, diayeta irigu yáa.

⁶Gajirosū deyoguyarā, mayarārē, mayā kerere weredupiyunerārē wējērā dí béomakū irima. Ígūsā dí béomakū iridea waja, deko dí poyamakū iribu ígūsārē iridoregu, ārími.

⁷Ígū irasū ārādero puru, Marīpüre sídea soepeoro purogue sugū werenímakū pébu doja:

—Irasūta āārā. Gua Opū, mu āārīpererā nemorō turagu āārā. Ígūsārē keoro wajamoādoregu, diayeta irigu yáa, ārími.

⁸Urerā Marīpüre wereboerā ígūsā opariparimarē písiridijuadero puru, gajigu Marīpüre wereboegu ígū oparipamarē písiridijumi doja. Abe ūmumu weka písiridijumi. Ígū irasirimakū, abe buro asimi. Ígū asiri merā masakare soemi. ⁹Ígūsā buro ūjúrí merā wajamoāsukererā, ígūsā ñerō iririre bujawerebirima. Ígūsā gūñarírē neō gorawayubirima. Irasirirā, Marīpüre ígūsārē wajamoāgūrē ñerō doo wereníma. “Óāgū āārími”, neō āri buremubirima.

¹⁰Wapikurā Marīpüre wereboerā ígūsā opariparimarē písiridijuadero puru, gajigu Marīpüre wereboegu ígū oparipamarē písiridijumi doja. Gajirosū

deyogu, opu doarogue písiridijumi. Īgū irasiriadero pũru, gajirosũ deyoguyarā āārĩrĩrogue naĩtĩarō waabu. Irasirirā Īgūyarā masaka ñerō pũrimakū, Īgūsāya nedearo buro sirĩtu kũrĩdiama. ¹¹Īgūsārē ñerō pũrikeremakū, ñerō kāmikukererā, Marĩpũre ũmugasigue āārĩgĩrē ñerō doo werenĩma. Īgūsā ñerō iriri gapũre bujawerebirima. Irasirirā ñerĩrē neō piribirima.

¹²Su mojómarā Marĩpũre wereboerā Īgūsā opariparimarē písiridijuadero pũru, gajigu Marĩpũre wereboegu Īgū oparipamarē Eufrates wāikudiya wādiyague písiridijumi. Īgū irasirimakū, iriya bojomejākōābu. Abe murĩro marā oparā Īgūsāyarā surara gāmewējērā waarā taribujaburore irasũ irimi.

¹³Pũru urredā wātēārē tárúa irirosũ deyorārē ĩābu. Sugu tárú, pĩrũya disigue wirimi. Gajigu, gajirosũ deyoguya disigue wirimi. Gajigu: “Ūmugasigue marā Opũyare weregu āārā”, ārĩkatoguya disigue wirimi. ¹⁴Īgūsā urredā wātēa, tárúa irirosũ deyorā deyomurirē iri ĩmuma. Irasirirā āārĩperero marā oparārē neeōma, Marĩpũ merā gāmewējēdorera. Īgūsā gāmewējērĩnu, Marĩpũ āārĩpererā nemorō turaguyanu” āārĩrokoa.

¹⁵⁻¹⁶Ūrerā wātēa āārĩperero marā oparārē hebreo ya merā Armagedón wāikurogue siiu neeōma. Iro dupiyuro Jesús āsũ ārĩdi āārĩmĩ: “Ire oārō pémasĩka musā! Yajarimasũ gũñaña marĩrō aarirósũ yude gũñaña marĩrō aarigukoa. Sugu yũ aariburore oārō yũgũno, yaare irituyagu, Marĩpũ ĩwā opabi usuyagukumi. Oārō yobegũno surĩro sāñadi irirosũ āārĩgukumi. Masaka ĩũrō surĩro marĩgũ gũyasĩrĩgũ irirosũ āārĩbirikumi”, ārĩdi āārĩmĩ.

¹⁷Su mojóma pere gajĩ mojó suru pērebejarā Marĩpũre wereboerā Īgūsā opariparimarē písiridijuadero pũru, gajigu Marĩpũre wereboegu Īgū oparipamarē ĩmĩkayebori wekague

písiridijumi doja. Īgū irasiriadero pũru, Marĩpũya wii ũmugasigue āārĩrĩ wii poekague Īgū Opũ doarogue doagu turaro merā āsũ ārĩ werenĩmi:

—Iropata āārā. Āārĩpereri iri odosiabu, ārĩmi.

¹⁸Īgū irasũ ārĩmakū, bupu miā, buro busaro, páro, goero nikũ ñomebu. I nikũgue masaka Īgūsā āārĩnũgadero pũru, i nikũ iropa neō ñomebiribu. ¹⁹Irasũ ñomemakū, wári makā Babilonia wāikũri makārē ũrema yeteomakōābu. Paga makārĩ i nikũ āārĩrĩ makārĩ dijakōābu. Marĩpũ Babilonia wāikũri makā marārē gũñami Īgūsārē wajamoābu. Īgūsā ñerirē iriri waja Īgūsā merā buro guami. Irasirigu Īgūsārē buro wajamoāmi. ²⁰Āārĩpereri nũgũrĩ, ũtáyukude dederidijakōābu. ²¹Irasũ āārĩmakū, masaka weka deko yũsari yeripa dijaribu. Surāyeri deko yeri cuarenta kilo nukũri yeri āārĩbũ. Īgūsā weka irasũ dujirimakū, Marĩpũ Īgūsārē buro wajamoāmakū ĩārā, Īgũrē ñerō doo werenĩma masaka.

Ūma merā kōābirarimasorē wajamoādea

17 ¹Pũru su mojóma pere gajĩ mojó peru pērebejari parire oparā Marĩpũre wereboerā merāmu yũ pũroge eja, āsũ ārĩmi:

—Īgũ aarika! Paga diari weka doagore ũma merā kōābirarikugore Marĩpũ wajamoāburire murē ĩmũgũkoa. ²I ũmu marā oparā igo merā ñerō gāmebirarikũma. Irasũ āārĩmakū, i nikũ marā, mejārikurā igui deko pāmudeare buro ũaribejarosũta Īgūsā igo merā ñerō gāmebirarire buro ũaribejama, ārĩmi.

³Īgū irasũ ārādero pũru, Oāgũ deyomarĩgũ yũre kērōgue irirosũ gajinorē ĩamakū irimi. Irasirigu Marĩpũre wereboegu masaka marĩrōgue yũre āĩami. Iroge igo nomeorē ĩābu. Igo gajirosũ deyogu diiagu weka peyamo. Īgũya dupũgue wári wāĩ gojatũsũdero āārĩbũ. Iri wāĩ, Marĩpũre

¹⁶16.14 “Īgūsā gāmewējērĩnu, Marĩpũyanu”, ārĩrō: “Marĩpũ Īgūsārē tarinũgārĩnu, āārĩpererā ñerārē wajamoārĩnu āārĩrokoa”, ārĩduaro yāa.

doo werenírí āārībú. Su mojōma pere gají mojō peru pērēbejarí dipukūgū, pe mojōmagora kúsarikūgū āārímí.

⁴Nomeō diiañiweyari surírore sãñamo. Igoya suríro oro, wáro wajapari ütāyeri, perla wáikūri yeri merā mamudeañe āārībú. Igoya mojōgue iirírípa oro merā irideapare opamo. Iripa igo ñetaríro iridea utárípa, igo ũma merā ñerō kōābirari oparípa āārībú.

⁵Igoya diapuserore igo wái gojatúsúbū. Marí iri wáirē òārō pémasíbea.

Āsū ārī gojatúsúbū: “Wári makā Babiloniamo, āārípererā ũma merā kōābirarikurā, irasū āārímakū āārípereri ñetaríro iririkurā pago āārímō”, ārī gojatúsúbū. ⁶Purū igo mejāmakū iābū. Wárā Marípuyarā Jesúya kerere wererā wējēsūnerāya dí merā irasū waamo. Mejārā usuyarosū igo iīsā wējēsūnerārē iāgō, usuyamo. Yū igore iāgū, iāgukakōābū. ⁷Irasirigū Marípūre wereboegū yūre ārímí:

—ĪNasirigū iāgukarí? Mū masíbirideare murē masímakū irigūra. Igo nomeōrē, igo peyagudere weregura. Igo peyagū, gajirosū deyoḡū āārímí. Su mojō pere gají mojō peru pērēbejarí dipukūgū, pe mojōma kúsarikūgū āārímí. ⁸Īgū gajirosū deyoḡū mū iādi, dupiyuroḡe āārídi āārímí. Dapagorare mámi. Purū burō ũkūārī gobegue āārādi wiri, dupaturi deyoagukūmi doja. Īgū wiriadero purū, peamegue béosūgukūmi. I ũmū marā Īgū deyoamakū iāgukakōā, Īgūrē buremurākuma. I ũmū āārīburo dupiyuro Marípū su papera pūge Īgū merā perebirí okari opamurā wáirē gojatúdi āārímí. Īgū gojatúbirinerā gajirosū deyoḡure buremurā āāríma. Gajirosū deyoḡū dupiyuroḡe āārídi, dapagorare mámi. Purū dupaturi deyoagukūmi doja. Irasirirā masaka Īgū deyoamakū iārā, iāgukakōārākuma.

⁹Dapagorare yū wererire òārō masídnarā, òārō pémasírí merā gūñarō gāāmea. Gajirosū deyoḡuya dipu, su mojōma pere gají mojō peru pērēbejarí dipu, ütāyuku irirosū āārā. Iri ütāyuku weka peyamo, ũma merā kōābirarikūḡo.

¹⁰Iri diputa, oparā irirosū āārā. Su mojōmarā oparā béosūsíama. Gajigū Īgūsā purū āārīgū opū āārímí dapagorare. Īgū purū gajigū garū opū ñajāgukūmi. Īgū yoaweyaripoeta opū āārīgukūmi. ¹¹Irasirigū gajirosū deyoḡū dupiyuro āārídi, dapagorare marīgū, Īgūsā su mojōma pere gají mojō peru pērēbejarā oparā purū opū āārīgukūmi. Īgūsā oparā merāmū āārímí. Purū peamegue béosūgukūmi.

¹²Gajirosū deyoḡuya kúsari, mū iādea, pe mojōmarā oparā irirosū āārā. Īgūsā oparā ñajābema dapa. Purū oparā ñajārā, yoaweyaripoe oparā āārírākuma. Irasirirā gajirosū deyoḡū merā dorerākuma. ¹³Īgūsā pe mojōmarā oparā surosū gūñarā āārírākuma. Irasirirā gajirosū deyoḡure: “Gūare doreḡū āāríka!” ārī, Īgūsā opū pírākuma. ¹⁴Irasirirā Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgū merā gāmewējērā waarākuma. Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgū garū Īgūsārē tarinūgāgukūmi. Īgū āārípererā oparā nemorō Opū, āārípererā dorerā nemorō Doreḡū āārímí. Īgūrē neō béobirinerā Marípū siuu, beyenerā Īgū merā āārírākuma, ārímí Marípūre wereboegū yūre.

¹⁵Purū Marípūre wereboegū ire yūre werenemomi doja:

—Igo kōābirarikūḡo paga diari weka doamo. Iri diari mū iādea: wári makārí marā, wári buri marā, Īgūsā ya werenírā, wári nikū marā irirosū āārā. Igo, Īgūsā wekamo, Īgūsārē doreḡo āārímō. ¹⁶Gajirosū deyoḡū, irasū āārímakū pe mojōmarā oparā, ũma merā kōābirarikūḡore doo, igoyare ēmapeo, surí marīgō béorākuma. Irasirirā, igoya díre baa, purū dūyarire soebéokōārākuma. ¹⁷Purū Īgūsā pe mojōmarā oparā surosū gūñarā, gajirosū deyoḡure Īgūsā opū pírākuma. Marípū Īgū gāamerōsūta Īgūsārē irasirimakū irigukūmi. Irasirigū gajirosū deyoḡū Īgūsā opū āārīgukūmi. Marípū āārípereri Īgū iripogēre āriderosūta iriyuwarikūdero purū, gajirosū

deyogure béogukumi. ¹⁸Igo, mu ñádeo, wári maká Babilonia wáikuri maká irirosú ãárimó. Iri makáta ãáriperehá i ñmu mará oparãre doreri maká ããrã, ãrími Marípure wereboegu yure.

Babilonia marãre wajamoãdea

18 ¹Puru gajigu Marípure wereboegure ñmugasigue merã dijarimakú ñãbu. Wári turari opami. Ígũ gosesiriri ãáripereho i nikũguere ñãrõ boyooro waabu. ²Turaro merã ãsú ãrí gaguiními:

—Babilonia wári maká pereakõãa.

Dapagorare wãtea iri maká darore ãárimã. Gajirã ñerã deyomerãde, irasú ãárimakú ãáriperehá mirã masaka doo, baaya marírã iri maká darore biadobosüanerã ãárimã. ³Iri maká pereburi dupiyuro ãáripereho nikú marã, mejárikurã igui deko pámuðeare burõ uaribejarosú i maká marã merã ñerõ gãmebirarire burõ uaribejanerã ãárimã. I ñmu marã oparã, i maká marã merã ñerõ gãmebirarikunerã ãárimã. I maká marã wári gajinorẽ wajapari wajarinerã ãárimã. Irasirirã i ñmu marã duarimasã ígüsãre dua, wári wajatanerã ãárimã, ãrími.

⁴Puru gajigu ñmugasigue ãárigú ãsú ãrí werenímakú pébu:

—Yaarã, iri maká marã merã ãáribirikõãka! Ígüsã ñerõ iririre ñãkũbirikõãka! Musã, ígüsã merã gãmesurirã, musãde ígüsã merã wajamoãsurãkoã. ⁵Ígüsã wári ñerõ yãma. Marípure ñmugasigue ãárigú, ígüsã wári ñerõ iririre masími. ⁶Gajirãre ígüsã ñerõ iridero nemorõ ígüsãre ñerõ iriburo. Gajirãre ígüsã ñerõ tarimakú iridero nemorõ ígüsãre ñerõ tarimakú iriburo. ⁷Ígüsã gajino wajaparire gããmerã, wajarima. “Gajirã nemorõ ããrã”, ãrí gũñadima. Ígüsã irasiriropa ígüsãre wári ñerõ tari, burõ ñerõ waamakú iriburo. Ígüsã basi: “Gua i ñmu marã oparã ããrã. Boporã ãáribea. Irasirirã neõ ñerõ taribirikõã”, ãrí gũñadima. ⁸Irasiriro sunu ígüsãre gũñaña marírõ wajamoãburinu ãárirokoã.

Boari, pũrírikuri, kó oreri, uaboari ãárirokoã. Iri maká soebéosurokoã. Marípure ãáriperehá Opu iri maká marãre wajamoãgu turatarigu ãárimã.

⁹Iri maká ñjũ ñimikakumakú ñãrã, i ñmu marã oparã burõ bujawereri merã orerãkuma. Ígüsã iri maká marã wajaparire opari merã usuya, ígüsã merã ñerõ gãmebirarã ãáriñerã ãárimã. ¹⁰Iri maká ñjũmakú ñãrã, burõ güiri merã yoorogue íu nírã, ãsú ãárirokoã: —Ayó, bopori maká ããrã Babilonia. Wári maká, turari maká ããrãdabu. Gũñaña marírõ merã iro marã wajamoãsúma, ãárirokoã.

¹¹I ñmu marã doebiri duarimasã iri maká ñjũmakú ñãrã, burõ bujawereri merã orerãkuma. Iri maká peremakú ñãrã, ígüsãya doebirire wajarirã marímakú ñãrã, ñjaritua orerãkuma. ¹²Ígüsã ãiwãgã duaduarire: orore, platare, wajapari ñtayerire, perla wáikuri yeridere wajarirã marírokoã. Gaji ígüsã ãiwãgã duaduarire: wãro wajaripari surire, oparã sãñarí diiañiweyari surire, seda wáikuri dari merã suadea surire, diiari suridere wajarirã marírokoã. Gaji ígüsã ãiwãgã duaduarire: yuku sũrõri yukure, marfil wáikuri merã irideare, wajapari yuku merã irideare, bronze merã irideare, hierro merã irideare, mármol merã irideare wajarirã marírokoã. ¹³Gaji ígüsã ãiwãgã duaduarire: canela wáikurire, gaji baari usurimakú iririre, incienso, mirra wáikuri sũrõrírẽ, gaji sũrõridere wajarirã marírokoã. Gaji: igui deko pámuðeare, uyere, trigo pogare, trigo yerire, wekuare, ovejare, caballuare, ígüsã tũãrĩduparure, moãboerimasã opamurãre wajarirã marírokoã. Irasirirã doebiri duarimasã burõ bujawererãkuma. ¹⁴Irasirirã, iri maká ñjũaderõ puru, ãsú ãárirokoã:

—Ñetariro waabu ígüsãre. ãáripereho ígüsã maídea, ígüsã ñãrĩ wajaripari opadea pereakõãbu. I ãáripereho dupaturi neõ marírokoã, ãárirokoã.

¹⁵Ígüsã iri maká marãre doebiri duarimasã wãro wajataunanerã ãárimã.

Irasirirā, iri makā marā wajamoāsūmakū iārā, būro güiri merā yoarogue iū nírākuma. Dujaritia ore, ¹⁶āsū ārīrākuma:

—Ayó, ñetariro waabu i makā wári makā. Iri makā marā óarirē opaunadima. Nomeó óarī suríro, wajapari diiañiweyariñerē sãñadeo irirosū áarādima. Oro, wajapari ütayeri, perla wáikuri yeri mamudea surírore sãñadeo irirosū áarādima. ¹⁷Gũñaña marirō wári doebirikuri opadea makā pereakōābũ, ārīrākuma.

Áaripererā doóriduparu merā naarā, iri duparu opará, igūsáyarā ũma, gajirā dia wádiyague moā wajatarāde iri makārē yoarogue iū nírākuma. ¹⁸Iri makā ũjũ ĩmikakumakū iārā, ásū ārī gaguinírākuma:

—I makā irirosū áarírí makā, neó gaji makā máa, ārīrākuma. ¹⁹Irasū bújowererā, igūsáya dipu weka níkwera mápeorākuma. Dujaritia ore, ásū ārīrākuma:

—Ayó, ñetariro waabu i makā daro. Óarī makā áarādibũ. Áaripererā marí doóriduparu opará dia wádiyague naarā iri makāma doebiri merā óarō wajatadibũ. Gũñaña marirō iri makā pereakōābũ, ārīrākuma.

²⁰Musā ũmugasigüe áarírí garũ, iri makā beosūmakū iārā, usuyaka! Musā Marípuyarā, Jesús buedoregũ beyenerā, igüyare weredupiyunerā áaripererā usuyaka! Iri makā marā musārē ñerō tarimakū irima. Igūsā irasirídea waja, Marípũ igūsārē wajamoāmi.

²¹Pũũ turagũ Marípũre wereboegũ wárye trigo yeri igūsā oeri ütayerē áiwägũ, dia wádiyague meéyo, ásū árĩmi:

—I ye ütaye meébiaderosũta wári makā Babilonia wáikuri makā béodijusürokoa. Musā iri makārē neó dupaturi iábirikoa. ²²Iri makā béodijusüdero pũũ, neó bayarire péña marírokoa. Arpa wáikuri buaputérirē, tērē duparure, puririduparudere neó

dupaturi péña marírokoa. Irore moãnerā dupaturi neó moãnemobirikuma. Trigo yeri ütayeri merā igūsā oedeade neó péña marírokoa. ²³Iri makārē neó suru siãgodiru boyobirikoa. Mojõsuarā bosenu irirā usuyari merā igūsā werenírirē neó dupaturi péña marírokoa. Iri makā marā doebiri duarimasā, gajirā i ũmũ marā nemorō opará áarímá. Iri makā marā yéa iriri merā áariperero marārē igūsā árĩkatorire buremumakū irima.

²⁴Marípũya kerere weredupiyunerārē, gajirā igüyarādere, irasū áarímakū i ũmugasigüe áaripererā masaka wējēsünerārē i makā marā wējēnerā áarímá, árĩmi yure turagũ Marípũre wereboegũ.

19 ¹Babilonia béodijusüdero pũũ, ũmugasigüe wárá turaro merā ásū árĩ werenímakū pébũ:

Aleluya, Marípũre usuyari sirá!
Igũ marirē taugũ áarĩmi. Igürē buremurá! Turatarigũ áarĩmi.

²Masakare keoro wajamoāgũ, diayeta irigũ áarĩmi. Iri makā Babilonia, nomeó ũma merā kōābirarikũgo irirosū áarībũ. Iri makā marārē iákũirā, i ũmũ marā ñerō irima.

Irasirigũ Marípũ, igürē moãboerārē igūsā wējēdea waja iri makā marārē wajamoāmi, árĩma.^o

³Dupaturi ásū árĩma doja:

Aleluya, Marípũre usuyari sirá!
Iri makā neó piriro marirō ũjũ ĩmikākũnikōárokoa, árĩma.^p

⁴Veinticuatro opará mũrā, wapikurā okará merā ejamejāja, igūsáya diapuserorire yebague moomejā, Marípũre Opũ doarogue doagũre ásū árĩ buremuma:

—Irasũta áarā. Aleluya, Marípũre usuyari sirá! árĩma.

⁵Pũũ Opũ doaro pũro áarígũ ásū árĩmi:

Marí Opũre usuyari sika!
Áaripererā igürē moãboerā goepeyari merā igürē buremurá:

^o 19.2 Dt 32.43; 2 R 9.7 ^p 19.3 Is 34.10

oparā, ubu āārīrā irasū irika!
ārīmi.⁹

**Jesucristore buremurā mojōsuari
bosenurē usuyarākuma, āri weredeā**

⁶Puru yu wārā masaka werenimākū
pēbu. Īgūsā wādibu ūtāmu irirosū, būro
bupu páro irirosū busama. Āsū ārīma:

Aleluya, Marīpūre usuyari sīrā! Īgū
marī Opū, turatarīgū, dapagorare
āārīpererārē doregū nājāsiami.⁷

⁷Usuyarā! Yūjūpūrīgūe wāri
usuyari merā āārīrā! Marīpūre:
“Ōātaria mū”, āri, usuyari sīrā!
Jesucristo oveja majīgū irirosū
āārīgū Īgūrē buremurā merā
āārīnūgārīnū, Īgū mojōsuari
bosenu ejasiāa. Īgūrē buremurā,
Īgū merā mojōsuabo, iri bosenurē
ōārō āmuyudeo irirosū āārīma.⁸

⁸Īgūsā ōārī surī, gurari marīrī, būro
goresiriri surī Marīpū Īgūsārē sīdeā
sānarā āārīma. Iri surī, Marīpūyarā
ōārīrē irīdeā irirosū āārā, ārīma.⁹

⁹Puru Marīpūre wereboegu yure ārīmi:
—Ire gojaka: “Jesucristo oveja majīgū
irirosū āārīgū mojōsuari bosenurē Īgū
siunerā usuyarā āārīma”, āri gojaka! ārīmi.
Yure ārīnemomi doja:

—Dīayeta āārā yu wereri. I Marīpūya
werenīrī āārā, ārīmi.

¹⁰Irasū ārīmakū pēgū, nādūkūpuri
merā ejamejā, Īgūrē buremubu iriadību.
Yu ejamejāmakū īāgū, āsū ārīmi:

—Iri irasirībirīkōāka! Mū, mūyarā
Jesúre buremurā Īgū dīaye weredeare
iritūyarā irirosūta yude Marīpūre
moāboegu āārā. Irasirīgū Marīpū gapūre
ejamejā, buremuka!

Jesús dīaye weredeare wereturīarā Ōāgū
deyomarīgū iritamurī merā wererosūta,
Marīpū weredoredeare wereturīarā werema.

**Juan, caballu boregu weka
peyaguyare weredeā**

¹¹Puru ūmūgasi tūpāmakū īābu.
Iro caballu boregu āārīmī. Īgū weka

peyagu“ āsū wālkumi: “Īgū ārīrōsūta
keoro irīgū, dīaye irīgū āārīmī”.

Īgū masakare Īgūsā nērō iriri waja
wajamoāgū, Īgūrē īaturīrā merā
gāmewējēgū, dīayeta yāmi. ¹²Īgūya
koye peame ūjūrī pūrā irirosū gosebu.
Īgūya dipurure wāri oparā peyari berorī
peyami. Īgū wāirē Īgūrē gojatūsūdero
āārībū. Iri wāirē Īgū dita masīmi. ¹³Īgū
sānarīne yoarīne dī merā dibuadeāne
āārībū. Īgū āsū wālkumi. “Marīpūya
werenīrīrē weregū” wālkumi. ¹⁴Īgūyarā
surara ūmūgasīgue merā Īgūrē tūyama.
Caballu borerā weka peyama. Ōārī
surī borerī, gurari marīrī surīre sānarā
āārīmā. ¹⁵Īgūya dīsigue sareri majī
usirī majī wirībū. Iri majī merā i nikū
marārē tarīnūgāgukumi. Īgū turari merā,
kōme merā irīdeā yukū merā Īgūsārē
doremakū, neō sugū Īgūrē tarīnūgāgūno
bokatīūbirīkumi. Marīpū āārīpererā
nemorō turagū i ūmū marā nērā merā
guatarīmi. Irasirīgū caballu boregu
weka peyagu, sugū Īgū turari merā
īgūi kurabīpīrōsū Īgūsārē Īgū turari
merā wajamoāgukumi. ¹⁶Īgūya surīro,
Īgūya nūgādere i wāirē gojatūsūdero
āārībū: “Īgū āārīpererā oparā nemorō
Opū, āārīpererā dorerā nemorō Doregū
āārīmī”, āri gojatūsūdero āārībū.

¹⁷Puru Marīpūre wereboegu abe
ūmūmūgūe nīgūrē īābu. Āārīpererā
mīmua ūmarōgūe wārārē turaro merā
āsū ārīmi:

—Nerērā aarīka! Marīpū baari āmurīrē
baarā aarīka! ¹⁸Wāri nikū marā oparāya
dīre baarākoa. Surara oparā, surara
turarā, caballu, Īgūsā weka peyarāya
dīre baarākoa. Āārīpererāya dīre:
moāboerā, moāboerā āārīmerā, oparā,
ubu āārīrāya dīre baarā aarīka! ārīmi.

¹⁹Puru gajīrosū deyogūre, i ūmū
marā oparā Īgūsāyarā surara merā
nerēnerārē īābu. Īgūsā nerēnerā āārīmā,
caballu boregu weka peyagu merā,
Īgūyarā surara merā gāmewējēmūrā.

²⁰Caballu boregu weka peyagu gapū

⁹ 19.11 Caballu boregu weka peyagu, Jesucristota āārīmī.

⁹ 19.5 Sal 115.13 ⁷ 19.6 Sal 93.1; 97.1; 99.1 ⁸ 19.7 Ef 5.23-32 ¹ 19.8 Ap 7.14

gajirosū deyogure peresu irimi. Gajigu: “Ūmugasigue marā Op̄yare weregu āārā”, āri ārikatodidere peresu irimi. Īgū ārikatodi gapū gajirosū deyogu iūrō deyoromurirē iridi āārīmā. Īgū deyoromurirē irideade merā gajirosū deyogu wāi gojatūsūnerārē, Īgū keori weadeare buremurārē Īgū ārikatorire pémakū iridi āārīmā. “Yū wereri ūmugasigue marā Op̄ya āārā”, āri ārikatodi āārīmā. Caballu boregu weka peyagu Īgūsā pērārē peresu iriadero p̄ru, Īgūsārē okarārēta peamegue béomi. Iri peame dia wádiya irirosū wári peame azufre wāikuri poga merā ūjūrime āārībā. ²¹ P̄ru Īgūsāyarā surara d̄yārārē sareri majī Īgūya disigue wiriri majī merā wējēmi. Irasū Īgū wējēadero p̄ru, mimua Īgūsāya d̄p̄urima diire baayapitariakōāma.

Mil bojorigora Cristo Īgūyarā merā masakare doregukumi, āri gojadea

20 ¹ P̄ru gajigu Marīp̄re wereboegu ūmugasigue merā dijarimakū iābu. Buro ūkūārī gobema sawire, wárida kōmedadere opami. ² Irasū dijarigu, p̄rūrē ñeāmi. Īgū p̄rū neōgoraguere deyoadi, Satanás wāikugu, wātī āārīmi. Īgūrē ñeā, kōmeda merā suami, mil bojorigora peresu iribu. ³ Sua odo, buro ūkūārī gobega béodijumi, i ūmū marārē mil bojorigora ārikatobirikōāburo, āriġū. Irasū béodiju odo, iri gobema makāp̄rore sawi merā bia, wītābiatokōāmi. Irasirigu mil bojori tariadero p̄ru, dupaturi Īgūrē mejir̄n̄r̄gāta wiugukumi dapa. ⁴ P̄ru oparā doariguge doarirē iābu. Marīp̄ru Īgūsārē masaka irideare: “I gapū ōābū, i gapū ōābiribū”, āri weremurārē pidī āārīmā. Gajirādere iābu. Īgūsā Jesúya kerere, Marīp̄yare wereadea waja Īgūsāya dipure diti béosūnerā āārīmā. Gajirosū deyogure, Īgū keori weadeadere neō buremubirinerā āārīmā. Īgūsāya diapuserorire, o mojōrīrē Īgū wāirē gojatūdorebirinerā āārīmā. Irasirirā gajirā Īgūsārē wējēnerā āārīmā. Īgūsārē wējēadero p̄ru masā, dupaturi okarā

āārīnerā āārīmā. Mil bojorigora Cristo merā dorenerā āārīmā. ⁵⁻⁶ Iri masārī, āārīp̄roriri masārī āārā. Āārīpererā masāp̄rorirā, Marīp̄yarā buro usuyarā āārīrākuma. Neō dupaturi boabiri, perebiri peamegue waabirikuma. Marīp̄ru, irasū āārīmakū Cristo iūrō paia āārīrākuma. Mil bojorigora Cristo merā masakare dorerā āārīrākuma. Iri mil bojori tariadero p̄ru, gajirā boanerā masārākuma.

Wātēa opu béosūgukumi, āri gojadea

⁷ Iri mil bojori tariadero p̄ru, wātēa opu peresugue āārīġū wiusūgukumi. ⁸ Īgū wiriadero p̄ru, āārīperero i ūmū marārē ārikatogu waagukumi. “Nāka, gāmewējērā”, āriġū, Gog wāikuro marārē, Magog wāikuro marādere ārikatogu waagukumi. Irasirirā, Īgū ārikatorire pērā, Īgūsāyarā surarare siu neōrākuma gāmewējēmurā. Dia wádiyama ĩmipa yerire keo bokatīŷna marīrō irirosū, Īgūsāyarā surarare keo bokatīŷna marīrokoa. Wārāgora āārīrākuma.

⁹ Irasirirā i nikū āārīpererogure āārīseyanugā, Marīp̄yarā āārīrī makā Īgū maīrī makārē kāmūtābianugājarākuma. Īgūsā irasū kāmūtābianugājadero p̄ru, Marīp̄ru Īgūsārē ūmugasima peame merā soepeogukumi. ¹⁰ Irasū waadero p̄ru, wātīrē Īgūsārē ārikatodire perebiri peamegue béogukumi. Iri peame, dia wádiya irirosū āārīrī peame azufre merā ūjūrime āārā. Iroque gajirosū deyogure, gajigu: “Ūmugasigue marā Op̄yare weregu āārā”, ārikatodire béosiami. Iroque āārīrā, ūmūrī, ñamirī neō perero marīrō buro p̄rīrīkūrākuma.

Masakare wajamoātūnurimarē gojadea

¹¹ P̄ru wāro Op̄ru doaro borerore iābu. Iro doaroguge doagudere iābu. Īgū iūrōrē i nikū, ūmugaside dederipereakōābu. Neō deyoibiribu. ¹² P̄ru boanerā iro doaroguge doagu iūrō nīmākū iābu. Ubu āārīrā, oparāde

äärimá. Irogue ìgüsá níripoeta Marìpü ìgü gojadea pürirê tûpâmi. Iri pürìgue masaka irideare gojatúdea àärìbú.

Gaji pü ìgü merá perebiri okari opamurá wáirê gojatúdea pü àärìbú. Irasirigü iri pürìgue gojatúdeare ìá odo, boanerârê ìgüsá irideare keoro wajarimi. ¹³Dia wádiyague mirínerá, boanerá àärìrógue àärìneráde ìgü ìürö àärimá. Irasirigü Marìpü, Opü doarogue doagu àärìpererârê ìgüsá irideare keoro wajarimi. ¹⁴Püü boarire, boanerá àärìródere perebiri peamegue béokóâmi. Iri peame, wádiya irirosú àärìrí peame àärìbú. Irasirirá irogue béosüráno dupaturi boará irirosú òujama. Marìpü merá neó àärìbirikuma. ¹⁵Irasirirá àärìpererá Marìpü merá perebiri okari opamurá wáirê gojatúdea pügue gojatúsüña marínerá perebiri peamegue béosüma.

Ûmugasi, i nikúde maama dita gorawayurimarê gojadea

21 ¹Püü yu Juan, ùmugasi, i nikúde maama àärìríre ìábu. Àärìpürorideada dari ùmugasi, i nikú dederidijapereakóâbu. Dia wádiya marìbu pama. ²Neó ñerì maríri maká, ùmugasi Marìpü pürogue àärìrí maká dijariamakú ìábu. Iri maká, maama maká, Jerusalén wáikuri maká àärìbú. Óärö deyori maká, mojósuabo igo marápu suyuburo, àrìgö, suríro óärö sáñadeo irirosú àärìbú. Marìpü àsüta i makârê àmuyudi àärìmí. ³Püü Opü doaró püro àärìgú, turaro merá àsü àrì werenímakú pébu:

—Óärö péka! Dapagora Marìpü masaka watope àärìmí. Ìgüsá merá àärìgukumi. Ìgüsá ìgüyará àärìràkuma. Ìgüta ìgüsá merá àärì, ìgüsá Opü àärìgukumi. ⁴Àärìpereri ìgüsáya kódeko wiririre níügukumi. Boari, bujawereri,

kó oreri, pürìrikuride neó marírokoa. I ùmuma àärádeada àärìpereri pereakóâbu, àrìmí.

⁵Püü Marìpü, Opü doarogue doagu àsü àrìmí:

—Àärìpererire maama dita gorawayumakú yáa, àrìmí.

Püü àsü àrìmí doja:

—Yu àrìrìre gojaka! Yu àrìrí diayeta àärá. Irasiriro yu àrìrósüta waarokoa, àrìmí.

⁶Püü yure àsü àrìmí doja:

—Iropata àärá. Yu neógogaguere àärìpereri i ùmumarê àärìmakú iridi, i àärìpererire peremakú iribu àärá.

Yure gáamerá, ñemesiburá büro ìiríduará irirosú àärìma. Irasirigü ìgüsârê perebiri okari síri deko^o, ùmawiuroma dekore tíägukoa. Wajamaríró iri dekore ìiriràkuma.

⁷Àärìpererá ñerö tarikererá yure buremuduúmerârê àärìpereri yu: “Sígura”, àrìdeare sígukoa. Ìgüsá Opü àärìgukoa. Ìgüsá, yu pürá àärìràkuma.

⁸Gajirá garü masakare güisá, yaare pirirá, yure buremumerá, ñetariro irirá, wējērìmasá, ùma, nome merá, nome ùma merá ñerö kóâbirarikurá, yéa àärìrá iririkurá, keori weadeare buremurá, àärìpererá àrìkatorìkurá peamegue waarákuma. Iro dia wádiya irirosú àärìrí peame azufre merá ùjürìme àärá. Irogue waará, yu merá neó àärìbirikuma. Irasirirá dupaturi boará irirosú òujaràkuma, àrìmí.

Maama maká Jerusalémarê weredea

⁹Püü sugü Marìpüre wereboegu yu pürogue ejami. Ìgü su mojóma pere gaji mojó peru pèrèbejari pari opanerá merámü, Marìpü masakare wajamoádoregü pínerá merámü àärìmí. Àsü àrìmí yure:

—Ìägüaarika! Jesucristo oveja majìgü irirosú àärìgü mojósuabore^o

^v 21.6 San Juan 11.25: Jesús àrìmí: —Yu boanerârê masámakú irigu, ìgüsârê okari sígü àärá. Yure buremugü boadigue àärìkeregu, okagukumi, àrìmí. San Juan 14.6: Jesús àrìmí doja: —Yu dita Yüpu pürogue waarí maa irirosú àärá. Yu diayema àärìrìre masakare masámakú irigu, ìgüsârê okamakú irigu àärá. Yu meráta Yüpu pürogue waarákuma, àrìmí. Irasirigü Jesús perebiri okarire síri deko irirosú àärìmí. Ìgürê buremurá ìgü Págu puro i perebiri okarire opamurá àärìma. ^o 21.9 Jesucristo oveja majìgü irirosú àärìgü ùrê buremurá maama maká Jerusalén mará àärìmurá ìgü mojósuabo irirosú àärìma.

imugukoa murē, ārīmi. ¹⁰Irasirigu Ōāgū deyomarīgū, kērō irirosūgūe yure Marīpūya makārē ūmakū irimi. Ūmadi ūtāū wekague yure āimurīa, irogue Marīpūya makārē Jerusalérē neō űeri marīrī makārē, Marīpū pūrogue ūmugasigūe merā dijari makārē imumi. ¹¹Marīpū gosesiriri merā, jaspe wāikuriye, wajapariye, ōārō deko sūriye irirosū deyoriye gosesirosū gosesiribū. ¹²Iri makā turo wāri sārīrō ūmarī sārīrō āārībū. Iri sārīrōrē pe mojōma pere su gubu peru pērēbejarigora makāpūrori āārībū. Iri makāpūrorikū sugū Marīpūre wereboegu koremi. Iri makā makāpūroriguere Israel bumarā pe mojōma pere su gubu peru pērēbejari buri marā wāirē gojatūsūbū. ¹³Iri sārīrōrē abe murīriro gapū ure makāpūro āārībū. Sur gapū ure makāpūro, norte gapū ure makāpūro, abe űajārō gapū ure makāpūro āārībū. ¹⁴Iri sārīrō pe mojōma pere su gubu peru pērēbejari paga ūtā majīrī weka peyabū. Iri ūtā majīrīkū Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgū būdoregu beyenerā wāirē gojatūsūbū. ¹⁵Marīpūre wereboegu yure weregu keodi oro merā iridire opami. Iri makārē, iri makāma makāpūroridere, iri sārīrōdere keobu irimi. ¹⁶Īgū keodi merā iri makārē keo odomakū, dos mil doscientos kilómetros yoari makā, iropata eyari makā, iropata ūmarōde āārībū. ¹⁷Pūru iri makāma sārīrōrē keomi. “Sesenta y cinco metros āārā”, ārīmi. Marī masaka keorosūta keomi. ¹⁸Iri sārīrō jaspe wāikuri ūtāye merā iridea sārīrō āārībū. Iri makā oro merā iridea makā āārībū. Iri oro gajino morēna marīrī, ōārō deko sūri irirosū deyobū. ¹⁹Iri sārīrō doka āārīrī ūtā majīrīrē āārīpereri wajapariyeri merā mamudea āārībū. Āārīpūroriri majī jaspe wāikuriye āārībū. Iriye pūruma majī zafiro wāikuriye āārībū. Peye pūruma majī āgata wāikuriye, ureye pūruma majī esmeralda wāikuriye āārībū. ²⁰Wapikuriyeri pūruma majī

ónice wāikuriye āārībū. Su mojōma pūruma majī cornalina wāikuriye, su mojōma pere gajī mojō suru pērēbejari pūruma majī crisólito wāikuriye āārībū. Su mojōma pere gajī mojō peru pērēbejari pūruma majī berilo wāikuriye āārībū. Su mojōma pere gajī mojō ūreru pērēbejari pūruma majī topacio wāikuriye āārībū. Su mojōma pere gajī mojō wapikuduru pērēbejari pūruma majī crisoprasa wāikuriye āārībū. Pe mojōma pūruma majī acinto wāikuriye āārībū. Pe mojōma pere su gubu suru pērēbejari pūruma majī amatista wāikuriye āārībū. ²¹Iri sārīrōrē pe mojōma pere su gubu peru pērēbejari makāpūrori, perla merā iridea seri āārībū. Iri serikū suye perlaye merā iridea dita āārībū. Iri makā deko waari maa, oro gajino morēna marīrī merā iridea maa, ōārō deko sūri irirosū deyori maa āārībū.

²²Iri makārē Marīpūya wiire īābiribū. Iri makā āārīpererogue Marīpū turatarigu, irasū āārīmakū Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgūde āārīrō āārībū. Irasiro iri makā āārīpererogū Marīpūya wīi irirosū āārībū. ²³Iri makā abe ūmūmū, űamimūde boyoro gāāmebea. Marīpū gosesiriri merā ōārō boyo. Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgūde iri makārē sīāgoduru irirosū boyomi. ²⁴Irasirirā ī ūmū marā Marīpū taunerā iri makāma boyori merā āārīrākuma. I ūmū marā oparā iri makāgūe īgūsā ōārī oparire sīrā āījarosū Marīpūre: “Ōātaria mū”, ārī, ūsuyari sīrākuma. ²⁵Ūmurē iri makāma makāpūrori tūpādea āārīrokoo. Irogue neō űami marīrokoo. ²⁶Wāri nikū marā īgūsā ōārī oparire iri makāgūe sīrā āījarosū Marīpūre būremurā ejarākuma. ²⁷űerī āārīrī gapūre iri makāguere neō āīñajābirikuma. űerō iririkurā, ārikatorikurāde neō iri makāguere űajābirikuma. Jesucristo oveja majīgū irirosū āārīgū merā perebiri okari opamurā īgūya gojādea pūgue īgūsā wāī gojatūsūnerā āārīma. Īgūsā dita iri makāguere űajārākuma.

22 ¹Pūru Marīpūre wereboegu diare yure imumi. Iriyama deko

perebiri okari sirí deko* aaríbú. Óārō deko s̄uridiya, diumají irirosú aaríbú. Marípu, Jesucristo oveja majígú irirosú aarígúya doaro doka wiribu. ²Iri maká dekoma maa, wári maague úmayobu. Iriya pe gapu turorire perebiri okari sirí yuku níbu. Iri yuku aberikú dukakua. Su bojorire, pe mojoma pere su gubu peru p̄erebejarigora dukakua. Iriguma p̄urí i úmu mará masaka p̄uririkurire tauri p̄urí aārā. ³Irasiriro neō p̄urirí marírokoa. Iri makágue Marípu, Jesucristo oveja majígú irirosú aarígúya doaro aarírokoa. Ígúyarā ígūrē buremurákuma. ⁴Ígúya diapure iārākuma. Ígúsaya diapuserorire ígū wāirē tuuyasūrā aarirákuma. ⁵Iroguere n̄ami neō marírokoa. Irasirirā iro aarirā s̄iāgoriduparure, abe boyoridere gāamebirikuma. Marípu boyori merā aarirákuma. Ígū merā neō piriro marirō dorenirákuma.

**Jesucristo i úmugue dupaturi
aariburo m̄erō duyáa, aarí gojadea**

⁶Puru Marípu wereboegu yure aarími:

—Yu wereri diaye aaríi aārā.

Irasiriro yu aarirōsúta waarokoa. Marípu ígúya kerere weredupiyurārē ígúyare masimakú irigu aarími. Ígūrē wereboegure iriumi ígūrē moāboerārē m̄erōgā puru waaburire masidoregu, aarími.

⁷Irasirigu Jesús asū aarími:

—M̄erōgā puru aarigukoa. Irasirirā, Yur̄nya kere i papera p̄ugue gojadeare irit̄yarā us̄uyarákuma, aarími.

⁸Yu Juan, i aaripererire rē, iābu.

Irasirigu irire pé, iādero puru, yure ímuadi Marípu wereboeguya guburi puru n̄adukupuri merā ejamejájabu ígūrē buremubu. ⁹Yure ígū gapu aarími:

—Irire irasiribirikōāka! M̄u, m̄uyarā Marípuya kerere weredupiyurā, aaripererā i papera p̄uma dorerire irirā irirosúta yude Marípu moāboegu aārā.

Irasirigu Marípu gapure n̄adukupuri merā ejamejā, buremuka! aarími.

¹⁰Puru yure aarínemomi:

—I p̄ugue: “Ásū waarokoa”, aarí gojadea keoro waaburo, m̄erō duyáa. Irasirigu, Marípuya kere i p̄ugue gojadeare duúrogue opabirikōāka! Yayeri aaríbea. ¹¹Irasirirā ñerā i kerere péduamerā murārōta ígúsā gāamerō iriníkoāburo. Ñerirē iririkurāde murārōta ñerirē iriníkoāburo. Óārō irirā gapu murārōta óārō iriníkoāburo. Marípu gāamerirē iririkurāde murārōta irire iriníkoāburo, aarími.

¹²Puru Jesús asū aarími:

—Ásúta aārā. Gūñaña marirō aarigura. Masakakure yu s̄iburire opáa. Ígúsā iriderosúta ígúsā keoro sígura. ¹³Yu neogoragure aaripereri i úmumarē aarímakú iridi, i aaripererire peremakú iribu aārā. Yu i úmurē iriburo dupiyuro aarísiabu. Iri pereadero puru, aaríníkoāgukoa, aarími.

¹⁴Aaripererā ígúsā ñerí irideare pirirā us̄uyarákuma. Surí koe odo, gurari marirí s̄añanerā irirosú aaríma. Irasirirā iri makāma makāpurorire tariñajárākuma. Iri makāma yuku perebiri okari sirí yuku dukare baarākuma. ¹⁵Gajirā ñerō iririmasā gapu iri makágue ñajábirikuma. Ígúsā yéa aarirā iririkurā, úma, nome merā, nome úma merā ñerō kōābirarikurā, w̄j̄erimasā, keori weadeare buremurā, aaríatorikurā aaríma.

¹⁶Yu Jesús, yure wereboegure iriubu, musā yure buremurārē i papera p̄umarē werebure. Op̄ David parāmi aaríturiagu aārā. Neñukāmu boyodiru óārō boyoro irirosú aarígú, maama perebiri úmurē pígu aārā, aarími.

¹⁷Óāgū deyomariígú, irasú aarímakú Jesucristo oveja majígú irirosú aarígúyarāde ígū mojósuabo irirosú aarirā ígūrē asū aaríma: “Aarika!” aaríma.

* 22.1 San Juan 11.25: Jesús aarími: —Yu boanerārē masámakú irigu, ígúsārē okari sígū aārā. Yure buremugú boadigue aaríkeregu, okagukumi, aarími. San Juan 14.6: Jesús aarími doja: —Yu dita Yur̄pu purogue waarí maa irirosú aārā. Yu diayemarē masakare masímakú irigu, ígúsārē okamakú irigu aārā. Yu merāta Yur̄pu purogue waarākuma, aarími. Irasirigu Jesús perebiri okarire sirí deko, perebiri okarire sirí yuku irirosú aarími. Ígū merā ígūrē buremurā ígū Pagu puro i perebiri okarire opamurā aaríma.

Āārīpererā irire ārīmakū pérāde:
 “Aarika!” ārīburo. Nemesiburā iirídhaarā,
 perebiri okari sīrī dekore iirirā aariburo.
 Wajamarīrō iri dekore iirirākuma.

¹⁸Yū Juan, āārīpererā Marīpuya kere
 i pūgue gojadeare pérārē gopepyari
 merā āsū ārī weregura: “I pūgue
 gojadeare gajī bueri merā morēsóo
 werenemorārē Marīpū wajamoāgukumi.
 I pūgue wajamoāburire gojaderosūta
 ĩgūsārē wajamoāgukumi. ¹⁹Gajirā
 Marīpuya kere i pūgue gojadeare
 gorawayurārē āsū irigukumi. ĩgūsārē

peribiri okari sīrī yukū dukare
 sīboadeare sībirikumi. Irasirirā
 Marīpū merā neō ñerī marīrī makāgue
 āārīnīkōābirikuma. Irire i pūgue
 gojasūa”, ārīmi.

²⁰Jesús irire weregū, āsū ārīmi:
 —Irasūta āārā. Mérō dūyāa yū
 aariburo, ārīmi.

Irasūta waaburo. Gūa Opū Jesús
 aarika!

²¹Marī Opū Jesús musā
 āārīpererārē ōārō iritamuburo. Irasūta
 āārīburo.